

Nieuwe Wet bestuur en
toezicht rechtspersonen:

‘Meer houvast nodig’

6 D66-plan
‘Familie van nu’

12 Traditionele verdienmodel
staat onder vuur

24 Blik op 2016

OPERA2DAY

ontroert

mede dankzij uw bijdrage

Ook geven of nalaten aan cultuur, natuur of wetenschap?

Het Prins Bernhard Cultuurfonds ondersteunt het 'mirakelspel' Mariken in de tuin der lusten, een prachtige en ontroerende voorstelling van OPERA2DAY. Wilt u ook iets teweeg brengen met een gift of nalatenschap? Wij betrekken u graag bij 'De kunst van het geven'. Bel 020-5206175 of ga naar cultuurfonds.nl/geven.

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS

De kunst van het geven

editie 10, december 2015

6

- 4 Nieuws
- 9 Onderzocht: het legaat, de wisselwerking tussen civiel en fiscaal recht
- 10 Expatmeeting Brussel
- 15 Column Nora van Oostrom-Streep
- 16 Uitponden huurwoningen
- 19 Koffie: Sabine van Puijenbroek
- 22 Symposium Kandidaat-notarissen
- 26 En verder: Peter Duijzend
- 28 Specialisten
- 31 Our notary in silicon Valley
- 32 Column Jef Oomen
- 33 KNB-nieuws
- 36 Tuchtrect
- 38 Personalia
- 38 Kanocolumn

12

‘Wat wordt er onder een toezichthoudend orgaan verstaan’

20

Op de cover

Marleen van Uchelen, kandidaat-notaris bij Houthoff Buruma. Zij vertelt op p. 20 over de raad van toezicht bij stichtingen.

6 Pleidooi voor een levensvormneutrale overheid

De huidige wettelijke kaders van het personen-, familie-, erf- en schenkrecht komen niet meer overeen met de praktijk, vindt D66. In de resolutie ‘Familie van nu’ staan voorstellen voor tal van aanpassingen.

12 Afscheid van het traditionele verdienmodel

Jaap Bosman, business developer, marketing-deskundige en oud-*director of global business* bij Houthoff Buruma, heeft net zijn eerste boek uitgebracht. Onder de titel *Death of a law firm* laat hij zien dat het traditionele verdienmodel voor *law firms* niet langer het goede verdienmodel is.

20 ‘De wet zou wat meer houvast mogen bieden’

De raad van toezicht kan dankzij de nieuwe Wet bestuur en toezicht rechtspersonen straks zijn tanden laten zien. Marleen van Uchelen, kandidaat-notaris bij Houthoff Buruma in Amsterdam, ziet positieve en negatieve kanten aan het wetsvoorstel. ‘Het is niet helemaal duidelijk wat er onder een toezichthoudend orgaan wordt verstaan.’

24 Blik op 2016

Over een maand wensen we elkaar allemaal een gelukkig nieuwjaar toe. Maar wat heeft dat nieuwe jaar voor het notariaat in petto? *Notariaat Magazine* pikt er een aantal onderwerpen voor u uit.

Oomen benoemd tot bestuurslid MKB-Nederland

STAKEHOLDERS

Jef Oomen, voorzitter van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), is benoemd tot lid van het hoofdbestuur van MKB-Nederland. Oomen neemt per 1 januari 2016 zitting in het bestuur. De benoeming is voor vier jaar met de mogelijkheid van herbenoeming voor vier jaar. ●

Online scheiden mogelijk via Rechtwijzer

UIT ELKAAR

De Raad voor Rechtsbijstand maakt het sinds eind november voor koppels mogelijk online uit elkaar te gaan. Via de vernieuwde website Rechtwijzer kan een volledig scheidingstraject worden doorlopen. Echtparen werken samen aan een online dossier en kunnen daarnaast hulp inschakelen van mediators en juristen. Uiteindelijk moet er een kant-en-klaar scheidingsplan worden opgeleverd dat door een advocaat kan worden ingediend bij de rechtbank. Het afgelopen namen driehonderd getrouwde stellen deel aan een proefversie. ●

APK tegen vechtscheidingen

UIT ELKAAR

De gemeente Rotterdam wil een einde maken aan het groeiende aantal vechtscheidingen. Met een echtscheidings-apk krijgen voormalig stellen na een jaar een uitnodiging voor een gesprek waarin wordt gecontroleerd of zij de afspraken over hun kinderen nog nakomen. Het gesprek wordt gevoerd met de bemiddelaar of advocaat die de ouders ook bij de scheiding heeft begeleid. In eerste instantie gaat het om een proef die begint op 1 januari. Vorig jaar gingen bijna 20.000 stellen met kinderen uit elkaar. Een op de vijf scheidingen loopt uit op een vechtscheiding. ●

Nieuwe naam goededoelenorganisatie

STAKEHOLDERS

VFI brancheorganisatie van goede doelen heeft haar naam gewijzigd in Goede Doelen Nederland. De rol van de vereniging, waarbij

130 goede doelen zijn aangesloten, blijft onveranderd. Goede Doelen Nederland werkt in opdracht van de aangesloten organisaties aan voor het publiek herkenbare, duidelijke randvoorwaarden waarbinnen de sector opereert. Die moeten transparantie bevorderen en de kwaliteit van het functioneren van goede doelen ondersteunen. ●

“Inzage en gebruik van gegevens moet wettelijk worden beperkt tot individuen en organisaties voor wie ze noodzakelijk zijn.”

Jacob Kohnstamm, voorzitter van College bescherming persoonsgegevens, pleit in *Eigen Huis Magazine* voor betere bescherming om gegevens uit Kadaster en Basisregistratie personen te halen.

Onderzoek ontsluiting handelsregister als open data

ONDERNEMINGSRECHT

De regering moet met een onderzoek komen om het handelsregister te ontsluiten als open data. Een meerderheid van de Tweede Kamer steunde een motie van Tweede Kamerlid Kees Verhoeven (D66) met deze strekking. Het onderzoek moet in het voorjaar van 2016 gereed zijn.

Overweging van de Tweede Kamer om de regering dit te verzoeken is dat een openbaar handelsregister goed is voor de economie, handel en investeringen. Ook kan het leiden tot innovatie in dienstverlening. Verder is het handelsregister in veel van de ons omringende landen, zoals het Verenigd Koninkrijk, België en Noorwegen, openbaar. ●

Boudewijn Waaijer hoogleraar aan VU

ONDERWIJS

Boudewijn Waaijer is per 1 november 2015 benoemd tot hoogleraar Notarieel recht aan de Vrije Universiteit Amsterdam (VU). Waaijer was al bijzonder hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam. Zijn belangrijkste aandachtsgebied is 'de rol van de notaris in de maatschappij, en hoe die rol in te vullen is'. Waaijer werkte meer dan 32 jaar in de notariële praktijk. ●

‘Notaris en mediator;
belangrijke
verschillen’

Schonewille & Schonewille wil een bijdrage leveren aan de professionalisering van mediation. Daarom rolt het kantoor vanaf 1 januari 2016 een landelijk netwerk van legal mediators uit. ‘Mediation is een volwaardige professionele dienstverlening, dat doe je er niet een beetje bij’, zegt één van de twee oprichters en oud-notaris **Fred Schonewille**.

Hoe komt dat landelijke netwerk eruit te zien?

‘Per 1 januari zullen voornamelijk in de randstad lokaal opererende legal mediators beschikbaar zijn. Op termijn willen we in de 25 regio’s met meer dan 100.000 inwoners een kantoor hebben. Dat kantoor kan gericht zijn op legal family mediation, waar ik me voornamelijk op concentreer, of legal business mediation gerund door medeoprichter Manon Schonewille. Het doel is dat uiteindelijk beide vormen worden aangeboden op één kantoor. Naast het notaris- of advocatenkantoor heb je dan ook een mediationkantoor.’

Welke kantoren kunnen Schonewille & Schonewille legal mediation aanbieden?

‘Dat kunnen alleen grote kantoren doen. We voeren daar al gesprekken over. Belangrijk is dat legal mediation binnen een kantoor wordt georganiseerd als aparte tak van sport. Dus zet “mediator” niet op het bordje bij de deur om er vervolgens niks mee te doen.’

Waarom moet legal mediation als onafhankelijke dienstverlening worden gezien?

‘Veel notarissen hebben een mediationopleiding gedaan, maar leveren de dienst niet omdat de notariële praktijk alle aandacht en energie opeist. Legal mediation is een volwaardige professionele dienstverlening die door ervaren juristen en andere full time beroepsmediators wordt aangeboden. Zolang er nog geen wetgeving is om de kwaliteit van mediators te waarborgen, moeten marktpartijen laten zien dat er hele goede ervaren mediators zijn die een competente gesprekspartner voor de partijen en in de mediation betrokken juristen zijn.’

Kan de notaris dan nog wel als mediator optreden?

‘Notarissen zien zich vaak als bemiddelaar, maar bemiddeling is iets anders dan mediation. De notaris is juridisch adviseur en als zodanig reikt hij oplossingen aan. Een mediator probeert mensen zelf een oplossing te laten vinden, ook buiten het juridisch kader. Je kunt heel goed notaris en mediator zijn, maar in twee hoedanigheden. Als je als mediator optreedt, ben je op dat moment dus geen notaris.’

Schenking eigen woning mag gespreid over drie jaar

FISCAAL

De schenkingsvrijstelling van 100.000 euro voor de eigen woning mag vanaf 1 januari 2017 verspreid over drie achtereenvolgende kalenderjaren worden benut. Met deze wijziging zijn het wetsvoorstel Belastingplan 2016 en de overige wetsvoorstellen van het Belastingpakket 2016 aangenomen door de Tweede Kamer.

De gespreide schenkingsvrijstelling voor de eigen woning, die in eerste instantie was bedoeld voor één kalenderjaar, geldt voor een bedrag van maximaal 100.000 euro en heeft betrekking op iedereen tussen de 18 en 40 jaar. De verkrijger moet in zijn aangifte schenkbelasting in het eerste kalenderjaar van de gespreide schenking een beroep op de verhoogde schenkingsvrijstelling doen. Vervolgens kan het

niet-gebruikte deel van de verhoogde vrijstelling in de direct op dat kalenderjaar volgende periode van twee kalenderjaren worden benut, mits daarop voor de betreffende schenkingen in de aangifte een beroep wordt gedaan.

AMENDEMENTEN

De amendementen van Kamerleden Ronnes (CDA) en Klein (Fractie Klein) zijn niet overgenomen. Ronnes stelde voor de schenkingsvrijstelling eigen woning per 1 januari 2016 te verhogen en te verruimen. Klein wilde de verschillende vrijstellingen voor de erfbelasting voor de partner, kinderen, kleinkinderen, ouders en overige verkrijgers gelijk trekken naar een vrijstelling van 1 miljoen euro per persoon. ●

Ondertussen op Twitter

#Socialmedia

Op Twitter wordt vanuit verschillende hoeken gereageerd op de gespreide schenking. Zowel notarissen als belastingadviseurs geven hun

mening. Ze vragen ze zich daarbij af of het Belastingplan door de Eerste Kamer komt.

 Notaris IJzendijke @NotarisVenV Notariskantoor Verhaegen & Peijnenburg
Schenking 100.000 vanaf 2017 ook te spreiden over 3 aaneensluitende jaren. handig bij aflossing hypotheek ivm boeterente

 Ton Vogel @Ton_024 Belastingadviseur
€ 100.000 vanaf 2017 over 3 jaar gespreid schenken! Of gooit de 1e Kamer alsnog roet in het eten?

 Theo Andreae @TheoAndreae Financieel planner
Goed nieuws...(als het belastingplan althans niet sneuvelt in de eerste kamer), verhoogde schenkingsvrijstelling voo...<https://lnkd.in/evKuDrM>

 Erik Ronnes @ErikRonces Tweede Kamerlid CDA
Toch pas extra schenkingsvrijstelling op 1 januari 2017. CDA Amendement om te vervroegen haalde het niet.

D66-plan 'Familie van nu'

Pleidooi voor een

levensvormneutrale overheid

De huidige wettelijke kaders van het personen-, familie-, erf- en schenkrecht komen niet meer overeen met de praktijk, vindt D66. In de resolutie 'Familie van nu' staan voorstellen voor tal van aanpassingen.

TEKST Wilma van Hoeflaken | BEELD Roel Ottow

Er zijn 1,8 miljoen alleenstaanden, er worden sinds 2012 meer eerstgeborenen kinderen buiten het huwelijk geboren dan binnen het huwelijk en een op de drie huwelijken eindigt in een echtscheiding', zegt Vera Bergkamp, Tweede Kamerlid voor D66. 'Ik sprak steeds vaker mensen die in de huidige wetgeving onduidelijkheid of onrechtvaardigheid ervaren. Zó vaak dat ik er een project van heb gemaakt.' Bergkamp vroeg op social media welke knelpunten burgers ervaren, ze sprak met deskundigen en formeerde een klankbordgroep. Dit leidde tot de resolutie 'Familie van nu', die unaniem werd aangenomen op het D66-congres op 31 oktober van dit jaar. 'Het belangrijkste is dat er een levensvormneutrale overheid is en dat je zelf je naasten kiest.' De komende tijd komt D66 met initiatiefwetsvoorstellen en initiatiefnota's met de bedoeling de ideeën uit de resolutie te realiseren.

ERKENNING EN GEZAG

Volgens de resolutie moet de overheid met de rechtspraktijk een geïntegreerde aanpak ontwikkelen voor een neutrale leefvormvoorzichting. 'Nu weten mensen vaak niet waar ze aan beginnen', aldus Bergkamp. 'Ze trouwen vaak uit een romantisch ideaal en als ze scheiden, merken ze pas hoe de juridische werkelijkheid eruitziet. Mensen die ongehuwd samenwonen zijn al even slecht op de hoogte.' Ze verwijst naar het onderzoek 'Samenlevingsovereenkomsten in de notariële praktijk' uit november 2014 [door Petra Kuik, Wendy Schrama en Leon Verstappen – red.], waaruit blijkt dat veel stellen zich er niet bewust van zijn dat samenleven zonder contract of testament geen vermogensrechtelijke aanspraken ten opzichte van elkaar in het leven roept. Ook blijkt dat ongehuwde partners met kinderen pas wanneer zij uit elkaar gaan ontdekken dat zij hebben nagelaten het ouderlijk gezag aan te vragen. De partner die het gezag niet heeft, komt er

op dat moment achter dat hij of zij juridisch niet bevoegd is om het kind op te voeden of te verzorgen. 'Daarom pleiten we behalve voor betere voorlichting ook voor vereenvoudiging', zegt Bergkamp. Zij wil bijvoorbeeld dat ongehuwden na de erkenning van het kind met toestemming van de moeder van rechtswege automatisch gezamenlijk ouderlijk gezag krijgen toegekend. Dit kan op basis van een nieuw artikel in Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek. Nu zijn de erkenning van een kind en het regelen van het ouderlijk gezag nog twee stappen. Omdat veel mensen dit niet weten, wordt de tweede stap in de praktijk vaak niet gezet.

Zij wijst erop dat er een 'historisch keerpunt' bereikt is. 'Eind jaren zeventig werden vrijwel alle kinderen binnen het huwelijk geboren. In 2012 werd voor het eerst meer dan de helft van de eerstgeborenen kinderen buiten het huwelijk of het geregistreerd partnerschap geboren. Ook omdat steeds meer mensen ervoor kiezen om pas na de geboorte van het eerste kind te trouwen. Daarnaast zien we dat het vaker voorkomt dat er een duurzame relatie is, met of zonder kinderen, zonder huwelijk of geregistreerd partnerschap.'

‘Waarom zou voor vrienden een hoger tarief gelden dan voor kleinkinderen?’

MEEROUDERSCHAP

Steeds meer kinderen groeien feitelijk op met drie of vier ouders. Vaak is dit meerouderschap niet-intentioneel; de ouders gaan scheiden en krijgen een nieuwe partner, de stiefouder. De groep stiefgezinnen is groot en neemt toe. Soms is meerouderschap wel een bewuste keuze; bijvoorbeeld twee wensmoeders die met een donorvader en eventueel diens partner een kind krijgen. Hoe groot die groep intentionele meeroudergezinnen is, is niet bekend. In 2009 woonden in Nederland ruim 55.000 paren van gelijk geslacht samen. Bij ongeveer 10 procent hiervan wonen één of meer kinderen in huis. Het huidige familie-recht houdt hiermee geen rekening. In het afstammingsrecht is het niet mogelijk dat meer dan twee personen juridisch ouder zijn van een kind en het ouderlijk gezag kan door maximaal twee personen uitgevoerd worden. Bergkamp: ‘In meeroudergezinnen is de band tussen het kind en de derde of vierde ouder juridisch niet beschermd.’ Daarom pleit zij voor regelingen voor juridisch ouderschap

De resolutie bevat tien onderwerpen:

- Voorlichting over leefvormkeuze
- Regeling voor juridisch meerouderschap en -gezag
- Automatische in ouderlijk gezag na de erkenning van het kind
- Keuzevrijheid voor samenlevers
- Borging van de volwaardige scheiding
- Meer inzicht in de verandering in het contact tussen het kind en de uitwonende ouder
- Liberalisering van het naamrecht
- Beschikkingsvrijheid over de erfenis
- Regeling voor alleenstaanden voor voordelig nalaten en schenken aan dierbaren
- Erkenning van de leefvorm in de burgerlijke stand

voor meer personen en voor meeroudergezag. Dat biedt bijvoorbeeld voor de sociale (niet-juridische) ouder de mogelijkheid om samen met de juridische ouders het ouderlijk gezag te krijgen, mits de juridische ouders hiermee instemmen. ‘Daarnaast willen we onderzoeken of juridische versterking van de positie van het kind in meeroudergezinnen nodig is.’

LEGITIEME PORTIE

In de resolutie wordt voorgesteld de legitieme portie af te schaffen. ‘Als ouders nu een kind onterven, heeft het kind recht op de legitieme portie. In beginsel vinden wij dat je als ouder niet door de overheid verplicht kunt worden om na te laten aan je kinderen’, zegt Bergkamp. Zij maakt hierbij onderscheid tussen kinderen onder de 21 jaar en volwassen kinderen. ‘De zorgplicht voor minderjarige kinderen, voor de kosten van levensonderhoud en studie, blijft. We willen zelfs kijken of deze versterkt moet worden.’

Een ander voorstel betreft de erfbelasting. ‘Het fiscale erf- en schenkrecht kent een structuur van vrijstellingen en tarieven. Mensen zonder partner en zonder kinderen hebben in de huidige structuur niet de mogelijkheid om in een lager tarief en met een hogere vrijstelling na te laten of te schenken’, zegt Bergkamp. Zij wijst erop dat het aantal alleenstaanden toeneemt. In 2012 waren er 2,2 miljoen alleenstaanden van 30 jaar of ouder en in 2060 zullen dat er naar verwachting

3,2 miljoen zijn. ‘Zij worden benadeeld’, vindt Bergkamp. ‘Je wilt toch dat degene aan wie je geld geeft of nalaat zo veel mogelijk overhoudt?’

Erf- en schenkbelastingen zijn toch geen belastingen voor de erflater of de schenker, maar voor degene die het geld erft of krijgt? ‘Wij kiezen voor een andere insteek’, zegt Bergkamp. ‘Overigens willen we het huidige systeem niet omgooien. Maar we willen zoeken naar mogelijkheden om de positie van alleenstaanden te verbeteren.’

Aan de partnervrijstelling van ruim 600.000 euro ligt een verzorgingsgedachte ten grondslag. Mogen alleenstaanden als het aan D66 ligt straks een dierbare aanwijzen die voor deze vrijstelling in aanmerking komt? ‘Nee, maar we willen wel iets doen aan het feit dat alleenstaanden er nu bekaaid vanaf komen’, zegt Bergkamp. ‘In de resolutie zijn de uitgangspunten geformuleerd. Die gaan we verder uitwerken. Waarschijnlijk kijken we meer naar de tarieven dan naar de vrijstellingen. Waarom zou voor vrienden een hoger tarief gelden dan voor kleinkinderen?’

HUWELIJKSGOEDERENREGISTER

Ook keuzevrijheid voor samenlevers is een onderdeel van de resolutie. Ongehuwde partners kunnen afspraken over hun relatie vastleggen in een samenlevingscontract. Dit is in beginsel vormvrij. Maar de wet staat niet toe dat ongehuwde partners bepaalde wettelijke regelingen voor gehuwden en geregistreerde partners van overeenkomstige toepassing op hun relatie verklaren. ‘Dit geldt met name bij regelingen die derden raken’, zegt Bergkamp. ‘Bijvoorbeeld schuldeisers.’ Zij pleit voor de mogelijkheid om het notariële samenlevingscontract in te schrijven in het huwelijksgoederenregister. ‘We willen dat andere relaties naast het huwelijk of geregistreerd partnerschap meer of gemakkelijker mogelijkheden krijgen om juridisch beschermd te worden.’ ■

AKSOS

- Administratie
- Salarissen
- Belastingen
- Rapportages
- Accountancy
- Advies

H.R. de Velde Harsenhorst FA
drs. K. de Lange AA

AKSOS
Financial Services

Voor notariaat en advocatuur...
...flexibiliteit in capaciteit

Groningen - Leeuwarden - Zwolle
www.aksos.nl - afs@aksos.nl - Tel. 038-4524280

Ons
nieuwe adres
opzoeken
duurt langer.

Binnen 5 minuten je huis verkocht.

**NIEUWE
LOCATIE**

Rode Hoed
Keizersgracht 102
Amsterdam

Eerste Amsterdamse Onroerend Goed Veiling

Het veilinghuis dat meer biedt.

mva.nl/veiling

B RAADGEVEND BUREAU BORGdorFF

In het hart van Brabant bieden wij je een uitdagende omgeving waar je je kunt blijven ontwikkelen, en waar ook veel van jou wordt verwacht. Zo hechten wij vanzelfsprekend veel belang aan juridische kwaliteit, maar ook aan zaken als collegialiteit, ambitie en zelfstandigheid in je praktijkvoering.

Commerciële en ondernemende instelling, teamplayer, communicatief en juridisch sterk

Wij zoeken een **ervaren kandidaat- notaris** met brede ervaring, waarnemingsbevoegd, die zelfstandig kan werken maar ook goed kan samenwerken. Je hebt ook uitstekende sociale, contactuele en communicatieve vaardigheden en de motivatie om het kantoor extern te promoten en een netwerk te onderhouden en uit te breiden. Daarnaast beschik je over de ambitie en vaardigheden om op termijn notaris te worden.

Het kantoor heeft een zeer goed lopende praktijk, maar biedt ook ruimte om te groeien in het notarieel ondernemerschap op een moderne manier. Deze positie geeft je de mogelijkheid om op alle praktijkgebieden werkzaam te zijn, maar geeft je zeker ook de ruimte om je te focussen op het gebied dat past bij jouw ambitie.

Ons aanbod:

- een professioneel en modern notariskantoor met een uitstekende reputatie
- intensief en divers cliëntencontact
- ruimte voor specialisatie en persoonlijke ontwikkeling
- een nuchtere omgeving met een informele en plezierige werksfeer

Raadgevend bureau Borgdorff
Postbus 21875, 3001 AW Rotterdam
Tel.: 010 - 213 0355, E-mail: m.f.borgdorff@planet.nl

‘Een testament moet vooral niet te ingewikkeld worden’

Guus Boelens werkt parttime als kandidaat-notaris op het notariskantoor van zijn oom in Delft. In de familierechtpraktijk stuitte hij geregeld op de prominente rol van het legaat in flexibele testamente. Het leidde tot een proefschrift, waarin Boelens onderzoek deed naar de fiscaal ingegeven toepassingen van het legaat en de civielrechtelijke grenzen van deze uiterste wilsbeschikking. ‘Het civiele aspect dreigt soms onderbelicht te raken.’

TEKST Joris Drost | BEELD Truus van Gog

Wat heb je onderzocht?

‘Ik heb onderzoek gedaan naar de civielrechtelijke grenzen aan de mogelijkheden van het legaat. Daarbij heb ik gekeken naar de in de fiscaal-notariële praktijk gehanteerde structuren en de betekenis van die structuren onder het regime van de in 2010 vernieuwde Successiewet 1956. Het legaat wordt niet alleen gebruikt om iemand een bepaald goed of geldbedrag geven, maar ook om erfbelasting te besparen. Bij dit laatste dreigt het civiele aspect soms onderbelicht te raken.’

Wat zijn de belangrijkste resultaten?

‘In flexibele testamentvormen wordt onder meer gebruikgemaakt van de civielrechtelijke mogelijkheid om een niet in de nalatenschap aanwezig geldbedrag of niet tot de nalatenschap behorende goederen te legateren, zoals bij “ik-opa-testamente” en “turbo-testamente”. De mogelijkheid dat zo’n legaat effect heeft, is onlosmakelijk verbonden met de manier waarop het legaat in de wet is

gedefinieerd: met een legaat wordt enkel een vorderingsrecht door de erflater toegekend aan de legataris. Dat met een civielrechtelijk deugdelijk testament wordt beoogd erfbelasting te besparen, maakt het nog niet een testamentvorm die door de fiscale wetgever in het geheel moet worden bestreden. Hierin is de wetgever met de modernisering van de Successiewet (SW) enigszins doorgeschooten. Zo leidt artikel 10 SW tot een *overkill* aan heffing van erfbelasting. Ik stel daarom voor een nieuw artikel 10a SW te maken waarin de toepasselijheid van artikel 10 SW wordt geregeld als de erflater op grond van een testament van een naast familielid eigen vermogen heeft omgezet in (fictief) vruchtgebruik.’

Wat kunnen notarissen met het onderzoek?

‘Het onderzoek heeft een praktische invalshoek. Er wordt een overzicht gegeven van de estateplanningstoepassingen van het legaat. Een belangrijk deel van het onderzoek is gewijd aan het civiele recht. Onder meer het legaat ten laste van de huwelijksgemeenschap, het (keuze)legaat tegen inbreng en het legaat

NAAM	Guus Boelens
LEEFTIJD	30
GEBORTEPLAATS	's-Gravenhage
STUDIE(S)	Notarieel recht en Rechtsgeleerdheid (master staats- en bestuursrecht) aan de Universiteit Leiden
ONDERZOEK	‘Het legaat, de wisselwerking tussen civiel en fiscaal recht’
PROMOTIEDATUM	29 september 2015

aan een erfgenaam komen uitgebreid aan bod. In dit kader worden voor de praktijk relevante vragen behandeld zoals de vraag of het legaat aan de langstlevende echtgenoot in combinatie met de wettelijke verdeling effect sorteert. Of, hoe om te gaan met een legaat van een niet tot de nalatenschap behorend goed? De beantwoording moet niet alleen het fiscale, maar ook het civiele recht verder brengen. Daarnaast is het van belang in de praktijk testamente te maken die deugdelijk en eenvoudig zijn. Gebruik niet te veel ingewikkelde structuren, zodat ook de cliënt het kan begrijpen en het testament na zijn overlijden bovendien uitvoerbaar is.’

Hoe verliep het onderzoek?

‘Ik had een aanstelling voor vier jaar als *PhD-candidate* bij de Leidse rechtenfaculteit. Tijdens het schrijven van mijn proefschrift werkte ik een dag in de week als kandidaat-notaris op het notariskantoor van mijn oom, Wim Boelens, in Delft, zodat ik ook meekreeg wat in de praktijk speelde. Dit was gezien de praktische invalshoek van het proefschrift van groot belang. Ook verzorgde ik op de universiteit colleges erfrecht. Dat doe ik nu nog steeds. Ik ben twee dagen in de week verbonden aan de Universiteit Leiden. Daarnaast werk ik vol enthousiasme drie dagen in de week als kandidaat-notaris in Delft. Het proefschrift is inmiddels bij Wolters Kluwer verschenen in de *Ars Notarius*-reeks, nummer 161 van de Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap.’ ■

Expatmeeting Brussel

| BEELD CNUE

Op 19 november konden medewerkers van Europese instituties, ambassades en andere expats in België tijdens een informatiemarkt in de Bibliothèque Solvay in Brussel in gesprek met een notaris van hun eigen nationaliteit over de gevolgen van de nieuwe Europese Erfrechtverordening voor hun persoonlijke situatie. De avond werd georganiseerd door de Raad van Europese Notarissen (CNUE). Voor Nederland deden de notarissen Angela Luijsterburg (Linders Notarissen) en Rob Steegmans (Vrijthof Notarissen) mee.

DE FOTO

Death of a law firm

Afscheid van het traditionele verdienmodel

In de vorige editie van *Notariaat Magazine* sprak hoogleraar Henk Volberda over Business Model Innovatie en goed leiderschap. Hij is niet de enige die het notariaat tips kan geven over bedrijfsvoering. Jaap Bosman, business developer, marketingdeskundige en oud-director of global business bij Houthoff Buruma, heeft net zijn eerste boek uitgebracht. Onder de titel *Death of a law firm* laat hij zien dat het traditionele verdienmodel voor *law firms* niet langer het goede verdienmodel is.

| TEKST Jessica Hendriks

‘Het is decennialang goed gegaan met het businessmodel van de notaris, maar door *commodification* is dat nu niet meer van deze tijd’, dat stelt Jaap Bosman. Door zijn jarenlange ervaring bij Houthoff Buruma weet hij waar hij over praat. In zijn boek – dat Engelstalig is – staat een aantal quotes. Een paar daarvan licht hij kort toe.

Most lawyers suffer from commoditization blindness

‘*Commodification* is een begrip dat door notarissen en advocaten verkeerd wordt begrepen. Zij vatten het op als eenvoudig bulkwerk, terwijl cliënten het zien als werk dat meerdere notarissen op meerdere kantoren even

adequaat kunnen uitvoeren. Dit betekent niet dat het eenvoudig is. Door het verkeerd interpreteren van het begrip zegt iedereen wel dat er sprake van is, maar niemand vindt dat het zijn of haar praktijk betreft. Werk dat heel ingewikkeld is, wordt maar door een paar notarissen gedaan, dus veel kantoren hebben wel degelijk te maken met *commodification*. Er zal niemand zijn die denkt dat notaris zijn een gemakkelijk vak is. Wat notarissen doen, is ingewikkeld. Je moet daar een goede opleiding en veel ervaring voor hebben. Wel zijn er een heleboel die dat kunnen. Je kunt het vergelijken met een blindedarmoperatie. Moeilijk werk, maar wie het doet, maakt de meeste mensen niet uit. Bij een hersenoperatie daarentegen wil je wel graag van tevoren weten wie jou opereert.’

Legal media and lawyer conferences are busy discussing the potential use of artificial intelligence in legal services, while most law firms have not even solved their basic software needs yet

‘Predikers laten zien wat voor fancy software er in de wereld is. Je zou volgens hen een app moeten ontwikkelen en online akten maken. Allemaal marginaal boeiend als je geen goed documentmanagementsysteem hebt. Begin dus niet aan fancy dingen als je de *basics* niet op orde hebt.

Stel dat je een *ge-commoditized* product hebt. Een product waarbij de prijs voortdurend onder druk staat. Hoe zorg je er dan voor dat je niet steeds minder gaat verdienen en uiteindelijk de winstgevendheid afneemt? Dan moet je je werkproces anders inrichten. Bijvoorbeeld proberen sommige dingen te automatiseren. Of misschien ook wel de teamsamenstelling veranderen en minder kandidaat-notarissen in dienst hebben. Die zijn namelijk duur. Een notaris wordt nooit vervangen door een computer, daar hoef je echt niet bang voor te zijn. Maar die computer kan wel een heleboel dingen sneller en beter dan de mens. Omarm

‘Als je probeert om alle risico’s weg te halen, kom je niet vooruit’

het notariële werk wilt doen rondom de fusie tussen NXP en Freescale. Dat is werk voor specialisten.’

Partners tend to look for enemies amongst external competitors, while it is the firm’s core mechanism that is the true ‘enemy’

‘Binnen een kantoor heb je altijd een paar notarissen die vooruit willen én je hebt mensen die traditioneler zijn. Dat levert discussies op. Maar stel dat zo’n kantoor een wat vooruitstrevender notaris als bestuursvoorzitter heeft benoemd die zaken wil moderniseren, dan duurt het vaak lang voordat er ook iets gebeurt. De conservatievere partners zeggen tijdens de vergadering dat ze het ermee eens zijn, maar op het moment dat het uitgevoerd moet worden, blijven ze gewoon doen wat ze al deden. Hoe groter de groep, hoe meer dit speelt. Het is dus enorm moeilijk om mensen in beweging te krijgen. Er is een verschil tussen “ja” zeggen en “ja” doen. Dat is een van de grootste horden die men moet nemen. Het is moeilijk om de beroepsgroep ertoe te bewegen uit te voeren wat is afgesproken. Dat mislukt bijna altijd. Toch is het meest schadelijke helemaal geen actie ondernemen. Je kunt beter iets doen, dan wachten op perfectie.’

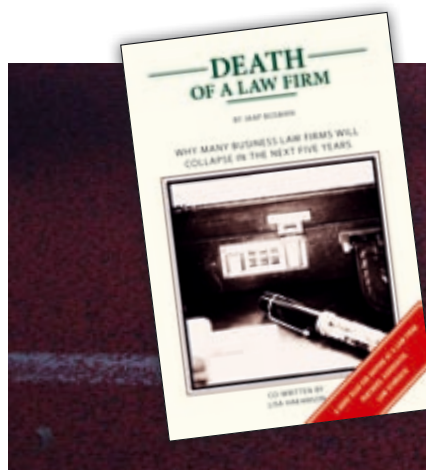
There is a vast difference between running a successful business and running a successful law firm

‘De beroepsgroep heeft een enorme risico-aversie. Wat de notaris doet, moet 100 procent risicovrij zijn. Op die manier kun je een bedrijf niet leiden. Als je wilt ondernemen – en een notariskantoor is ook een onderneming – dan moet je ondernemersrisico’s nemen. Als je probeert om alle risico’s weg te halen, kom je niet vooruit. Bedrijfsjuristen werken met het begrip *risk appetite*. Dat betekent dat je bereid bent een zeker risico te nemen. Soms doe je het misschien niet helemaal perfect, maar kom je wel vooruit met je *business*. In het bedrijfsleven is dit begrip een manier van zakendoen, maar niet in het notariaat. Neem Uber. We lezen in de krant dat het bedrijf dingen doet die wettelijk gezien niet mogen. Een enorme *risk appetite*, maar dat wil niet zeggen dat het bedrijf niet succesvol is. Natuurlijk moet je met notarieel werk geen risico nemen, maar bij het leiden van het kantoor hoort dat wel. Niet op de Uber-manier, maar wel meer dan nul.’ ■

dat! 90 procent van het werk dat notarissen en advocaten doen, is *commoditized*, dat weet ik zeker. Je moet – zeker als je een kleiner kantoor hebt – enorm slim zijn omdat je niet de investeringskracht hebt. Het begint met reëel in kaart brengen wat voor praktijk je hebt. Wees reëel in wat je kan met je kantoor en zorg dat je de processen ook zodanig inricht.’

It’s pointless for a firm to pitch for work outside of its segment

‘Het heeft geen zin om als kantoor in de provinciehoofdstad – net buiten de Randstad – te proberen grote internationale vastgoedcliënten te bedienen of om scheepsregistraties als specialisatie te nemen. Partijen uit landen zoals China zijn bijvoorbeeld altijd op zoek naar zo laag mogelijke kosten om dingen voor elkaar te krijgen. Die zijn niet angstig om met een klein kantoor in zee te gaan. Ik zeg niet dat je die cliënt als klein kantoor dan moet afwijzen, maar wees realistisch. Ieder kantoor wil groeien en meer en mooier werk doen, maar vraag je goed af waar je dat gaat halen. Als je een aardig kantoor hebt in de regio Eindhoven heeft het niet veel zin om te zeggen dat je al

Het boek *Death of a law firm* is speciaal voor lezers van *Notariaat Magazine* verkrijgbaar tegen een gereduceerde prijs van 35 euro (winkelprijs 40 euro). Het boek is te bestellen via www.deathofalawfirm.com. Met kortingscode KNB15 ontvangen lezers tot en met 31 december 2015 5 euro korting. Ook hoeven zij geen verzendkosten te betalen. Het boek is ook te bestellen door een e-mail te sturen naar info@deathofalawfirm.com onder vermelding van de kortingscode.

Aflijnperikelen...

Het repertorium (CDR) gedigitaliseerd, het testamentenregister (CTR) gedigitaliseerd, inschrijven bij de Kamer van Koophandel gedigitaliseerd en dit allemaal geïntegreerd in je notariële softwarepakket. Het is een mooie tijd om in het notariaat te zitten. Zeker op het gebied van automatisering. Maar kan er nog meer? Wat mij betreft wel!

Al twee en een half jaar kom ik bij allerlei notarissen over de vloer. Sommigen staan vooraan voor wat betreft de digitalisering van hun kantoor, anderen wachten liever nog even af. Toch wordt overal de akte afgelijnd geprint. Logisch, zou je zeggen, of niet?

De Wet op het Notarisambt

Pakken we de Wet op het Notarisambt erbij dan lezen wij het volgende:

Artikel 41 lid 1

De tekst van een akte voldoet aan de volgende eisen:

Laat ik me hierbij beperken tot sub c. Er staat "voor beschrijving onbruikbaar worden gemaakt". Vrij vertaald: de akte wordt afgelijnd. In mijn optiek echter, is het aflijnen al lang niet meer voldoende om een akte "voor beschrijving onbruikbaar" te maken. Met een scanner (of een digitale variant van de akte), een kleurenprinter en een willekeurig foto-

bewerkingsprogramma, kan ik een akte zodanig aanpassen dat, ondanks het aflijnen, de aard van de akte compleet is veranderd. En als dat het geval is, wat heeft het aflijnen dan nog voor een nut? Moeten we niet eens gaan kijken naar alternatieven hiervoor?

Alternatieven

Waar ik aan denk bij alternatieven? Nou, bijvoorbeeld een versleuteling van het document na het passeren van de akte. Of het koppelen van de digitale handtekening van de notaris en de cliënten aan een digitale variant van de akte. De notaris heeft al een digitale handtekening (beroepsgebonden certificaat) en voor cliënten zijn er ook mogelijkheden te bedenken. Bijvoorbeeld de opvolger van DigiD.

Mogelijk is deze nu nog niet geschikt voor het gebruik bij ondertekening van akten, maar misschien is het met weinig aanpassingen wel degelijk mogelijk.

Een andere route waarover nagedacht kan worden is de digitale kluis voor de notaris. Momenteel worden akten opgeborgen in de kluis, waar allerlei regels voor zijn opgesteld. Maar waarom niet een digitale kluis ontwerpen, uiteraard ook onderworpen aan regels, waar alleen de notaris of de waarnemend kandidaat-notaris) toegang toe heeft. Mogelijkheden te over...

Helaas is het nog zo dat de wetgeving over het algemeen achter de techniek aanloopt. Waarschijnlijk verandert dit nooit. Maar wellicht kan de huidige wetgeving (al dan niet via een algemene maatregel van bestuur) aangepast worden om hier serieus stappen in te zetten.

Er zijn ongetwijfeld verschillende hordes te nemen in dit proces en er zijn nog veel meer mogelijkheden. Zie dit stuk daarom als een uitnodiging tot discussie. Met elkaar en met Devoon. Wij denken graag met u mee en nemen uw adviezen graag ter harte...

Taco van Bennekom,
Consultant en voormalig kandidaat-notaris

Devoon B.V.

T 0182 39 99 94
E taco@devoon.nl

www.devoon.nl

De Lexxyn Groep: ICT voor de juridische praktijk

Devoon maakt deel uit van de Lexxyn Groep. De Lexxyn Groep is een groep samenwerkende bedrijven die ICT diensten leveren binnen de juridische sector: de advocatuur, het notariaat en de deurwaarderspraktijk. De partners leveren procesondersteunende producten en diensten op het vlak van kantoorautomatisering, cloud computing, digitale spraakverwerking, documentmanagement, relatiebeheer, webdiensten, portals, digitalisering van archieven en telecommunicatie. Ook bieden zij speciaal voor advocaten, notarissen en deurwaarders ontwikkelde software. De gebundelde ervaring en collegiale samenwerking van de partners maakt de Lexxyn Groep tot dé kennispartner voor de juridische sector. Bij de Lexxyn Groep vinden zij één aanspreekpunt voor alle ICT-producten en -diensten.

Nora van Oostrom-Streep

Hora est

Hora ruit, tempus fluit' leerde ik in Gymnasium 2, waarbij het natuurlijk de sport was dit gewoon fonetisch uit te spreken. De strekking van de zin – namelijk dat de tijd vliegt – ging geheel aan ons voorbij, zoals het op die leeftijd ook behoort te gaan. Inmiddels alweer geruime tijd later ('to put it mildly') ligt dat anders en ben ik me ook zeer bewust van het feit dat deze column alweer de laatste van 2015 is. Een jaar dat voor mij, en waarschijnlijk ook voor u, voorbij is gevlogen en waarbij het aanlokkelijk is terug te kijken op hoogte- en dieptepunten van het jaar.

DIENTVERLENING

Een markant moment was natuurlijk de 'HEMA-uitspraak' die de tuchtrechtelijke weg vrijmaakte voor een geheel andere wijze van dienstverlening dan welke tot nog toe gebruikelijk was en die de gemoederen in de beroepsgroep bleef bezighouden. Ook het congres van oktober was bijzonder in die zin dat Richard Susskind een toekomst schetste waarin de 'HEMA' slechts een startpunt was, namelijk het upgraden van bestaande dienstverlening, terwijl de werkelijke bestemming een geheel nieuwe vorm van dienstverlening zou moeten zijn. Of hij inderdaad gelijk heeft, zal de toekomst uitwijzen, maar als in het verleden behaalde resultaten enige garantie voor de toekomst geven, moeten we ons schrap zetten.

DOODZONDE

Wat mij dit jaar nog meer trof, was de recente Zembla-uitzending over notarissen die fout zouden hebben gehandeld bij de beoordeling van wils(on)bekwaamheid. Na een telefoongesprek van een halfuur met de redacteur, meerdere uitgebreide mails en drie kwartier opname bleek er niets van terug te zien in de zeer gekleurde uitzending. Wel bleek er ruimte voor ongegeneerd oordelen over de dossiers, terwijl de betreffende notarissen vanwege hun

Het gemak waarmee het Openbaar Ministerie het notariaat over de hekel haalde was voor mij een dieptepunt

geheimhouding natuurlijk niets terug konden zeggen. Daarnaast werden zaken in de uitzending bewust anders voorgesteld en vond ware *trial by media* plaats. Een doodzonde in mijn ogen: voor oordelen hebben we de rechter. En een triest voorbeeld van hoe de media soms ook werken. Wat is dan wijsheid? Niet meer meewerken met het risico dat word vermeld 'dat de KNB weigerde mee te werken' of meewerken met het risico dat naar believen wordt geknipt en geplakt of uiteindelijk helemaal niets gebruikt?

BOEVEN VANGEN

Ook was het gemak waarmee het Openbaar Ministerie (OM) het notariaat over de hekel haalde voor mij een dieptepunt. Bij meerdere gelegenheden werd het notariaat weggezet als blok aan het been in de fraudebestrijding en werd gesuggereerd dat door de notariële geheimhouding het OM niet verder zou kunnen met het aanpakken van zware misdaad. Het verder inperken van het verschoningsrecht zou de oplossing moeten bieden. Nog afgezien van het feit dat het OM er maar niet in slaagde concrete gevallen te noemen (maar wel kwistig strooide met termen als 'de notaris als facilitator'), heeft het OM al meer dan genoeg instrumenten om boeven te vangen en kan de KNB meerdere zaken aanwijzen waarin juist door het gebrek aan samenwerking en daadkracht van het OM 'foute' notarissen te lang bleven zitten.

BIZARRE TEGENSTELLING

Een jaar dus van veel verandering enerzijds en stringenter regelgeving en toezicht anderzijds. Een bizarre tegenstelling, want het kan niet zo zijn dat enerzijds de notaris moet innoveren en vooraan moet lopen met technologische mogelijkheden, zich financieel staande moet houden, *trusted advisor* moet zijn en bovendien (onbezoldigd) poortwachter en fraudebestrijder, en anderzijds zich steeds meer in het verdachtenbankje geplaatst ziet zonder dat hier een concrete verdenking voor is, torenhoge toezichtskosten over zich heen krijgt en bedreigd wordt in zijn geheimhouding. In lijn met mijn aanhef dringt een vergelijking met de klassieke oudheid zich op. Namelijk met *De bello Gallico* van Caesar. Het verslag van de Romeinse veldtocht naar Gallië dat begint met de beroemde zinsnede: '*Gallia est omnis divisa in partes tres*'. Gallië is verdeeld in drie delen. In ons geval de markt, het Bureau Financieel Toezicht en het OM. Wat belooft die Gallische metafoor ons voor 2016? Vast veel goeds, want ergens, in een klein dorpje... ■

Uitponden
huurwoningen

Beschermde koop

In Rotterdam kunnen starters met een smalle beurs een voormalige huurwoning kopen van een woningbouwcorporatie. Ze verkrijgen dan niet de blote eigendom, maar sluiten een erfpachtovereenkomst met de corporatie, die de woningen ook weer terugkoopt. Iedereen blij, zegt notaris Mike Spil.

TEKST Tatiana Scheltema | BEELD Truus van Gog

Een wietplantage in een woonhuis? Het mag niet, en kan reden zijn om je huis uitgezet te worden. Notaris Mike Spil raadt het de mensen dan ook af, bij gelegenheid zelfs zeer expliciet. Zoals laatst bij een jong stel: zij met een keurig bloesje, hij van top tot teen onder de tatoeages. 'Ik zei: "Als je daaraan begint, komt de woningcorporatie er hoe dan ook achter. Want er is sociale controle, als de burens naar de woningcorporatie bellen dan is het al te laat. Betreft het een appartementsrecht, dan ben je lid van een Vereniging van Eigenaars (VvE) waar de woningcorporatie ook in zit. Daarnaast kan ook de Vereniging van Eigenaars optreden. De pakkans is met andere woorden: 100 procent." "100 procent?", zegt die meneer. "Niet als ik het doe! Moet ik je vertellen hoe je dat doet zonder dat je wordt gesnapt?" Ik zei vervolgens: "Geloof mij nou maar: 100 procent."

Spil kan het weten. Zijn kantoor Govers Spil Notarissen met vestigingen in Capelle aan den IJssel en Rotterdam is gespecialiseerd in de overdrachten van voormalige huurwoningen die door woningcorporaties worden verkocht. Al is 'verkocht' niet helemaal de juiste term, vertelt Spil. 'De eigendom wordt niet overgedragen aan de koper, maar de woning wordt in erfpacht uitgegeven. We noemen het ook wel "beschermde koop".'

KERNTAAK

Begin deze eeuw begonnen woningbouwcorporaties een deel van hun woningbezit af te stoten. Door het zogeheten scheefwonen,

waarbij mensen met hogere inkomens in een sociale huurwoning bleven wonen (en die soms zelfs onderverhuurden) was de Nederlandse woningmarkt volkomen verstopt, terwijl de vraag naar goedkope huurwoningen (mede door de kredietcrisis) alleen maar toenam. Een reeks schandalen bij woningcorporaties was aanleiding om de regels voor deze sector flink aan te scherpen en corporaties te dwingen terug te gaan tot hun kerntaak: zorgen voor voldoende woningen voor mensen met lagere inkomens. Daarvoor was kapitaal nodig. Maar corporaties hadden ook de maatschappelijke taak om buurten leefbaar te houden en hielden daarom wél graag een voet tussen de deur. En zo kwam Spils collega Jos den Tenter op het idee om een erfpachtrecht op de woningen te vestigen. Spil: 'Het is bedoeld als extra zekerheid voor de corporatie, dat de koper de woning in de toekomst nooit aan een ander kan doorverkopen zonder medewerking van die corporatie. Door die verplichting komt de woning eigenlijk altijd terug.'

WIETPLANTAGE

Aan de koper legt Spil het zo uit: 'Ik vergelijk het met een hypotheekakte. Daarbij vestigt de bank een hypotheek op het huis. Nu vestigt de corporatie een erfpachtrecht op de woning. Als je je verplichtingen aan de bank niet nakomt, is het hypotheekrecht opzegbaar door de bank. In deze situatie geldt hetzelfde: als je je verplichtingen niet nakomt, is het erfpachtrecht opzegbaar door de corporatie.'

Een van de belangrijkste verplichtingen is, net als bij een hypotheek, de zelfbewoningsverplichting. Spil: 'Bij de bank kan hiervan in

De terugkoopgarantie geeft veel mensen een gevoel van zekerheid

bepaalde situaties nog worden afgeweken bij tevoren verkregen schriftelijke toestemming, maar bij een corporatie is de woning echt alleen bestemd voor de koper en diens gezin; de woning mag niet worden verhuurd. Ook mag de woning niet voor andere doeleinden dan bewoning worden gebruikt, dus ook niet voor opslag van gevaarlijke stoffen en vuurwerk, of voor een wietplantage. Een huurder die zich niet aan de verplichtingen houdt, maakt vaak misbruik van zijn huurbescherming. Een koper kan zich daar niet achter verschuilen, waardoor de corporatie een betere positie heeft om sneller in

te grijpen. Het erfpachtrecht wordt opgezegd, de erfpachter wordt dan uitgekocht voor de getaxeerde waarde en de corporatie kan de woning snel weer doorverkopen of terugbrengen in de verhuur.'

KORTING

Hoewel de koper dus met handen en voeten aan de corporatie blijft verbonden en, anders dan een huurder, geen huurbescherming heeft, zijn er toch zeker voordelen aan deze constructie. De prijs bijvoorbeeld: voor een corporatiewoning betaal je minder dan voor een woning op de vrije markt. Bij bepaalde

vormen krijgt de koper een substantiële korting op de taxatiewaarde. De woningcorporaties waar Spil mee werkt, bieden verschillende 'producten', vertelt Spil. 'Corporaties zoals Woonbron en Havensteder werken vaak met Koopgarant of Koopcomfort. Terwijl bij Koopgarant korting wordt verleend op de taxatiewaarde van de woning, krijgt de koper bij Koopcomfort geen korting. Bij de terugkoop wordt bij Koopgarant de waardeontwikkeling (dus ook het waardeverlies) tussen de corporatie en de koper volgens een bepaalde verdeelsleutel gedeeld, waarbij de actuele waarde van eventuele verbeteringen aan de woning ten goede komt aan de koper. Bij Koopcomfort komt de waardeontwikkeling volledig ten goede of ten laste van de koper.'

BANG

De terugkoopgarantie geeft veel mensen een gevoel van zekerheid, denkt Spil. 'Sommige mensen vinden het eng om voor het eerst een huis te kopen. Ze zijn bang dat ze straks geen koper kunnen vinden en dan te maken krijgen met dubbele lasten. Ze durven dan niet door te stromen naar een vrijesectorwoning. Dat onzekere gevoel hebben de kopers dus niet bij deze overdrachten. Bovendien: het alternatief voor hen is meestal huren, maar de huurprijzen stijgen alleen maar. Door de huidige lage hypotheekrente en de hypotheekrenteaftrek, zijn de maandelijkse lasten vaak lager dan de huurlasten, en dan is de keuze snel gemaakt voor een koper.'

VRIJHEID

Overigens zijn niet alle banken bereid om de aankoop van deze woningproducten te financieren, zegt Spil. 'Hypotheekverstrekkers staan vaak negatief tegenover particuliere erfpacht, dit in tegenstelling tot gemeentelijke erfpacht. Mogelijk speelt ook een rol dat als het hypotheekrecht opzegbaar wordt, de hypotheekhouder niet de vrijheid heeft om te bepalen aan wie ze de woning verkoopt – de woning moet immers terug naar dezelfde woningcorporatie. Aan de andere kant zijn er ook voordelen voor de bank. Zo wordt door de bepalingen van de corporatie een Nationale Hypotheek Garantie geëist bij het afsluiten van een hypotheek, mag er niet te veel geleend worden en is een zogenaamde hogere inschrijving niet toegestaan. Een voordeel is ook dat er juist al een koper is. Soms kan de woning al binnen drie maanden na de taxatie worden teruggeleverd aan de corporatie, waardoor de betaalachterstanden niet verder oplopen voor de bank.'

WINST

Om mogelijke teleurstellingen bij de terugkoop te voorkomen, is het niet raadzaam voor een koper om een dergelijke woning als een oude-dagsvoorziening te zien. Dat geeft Spil zijn cliënten ook altijd mee. 'De waarde van de woning stijgt niet zo snel, want bij verkoop gaat het niet zozeer om wat er op de vrije markt voor wordt geboden, maar om hoe de woning wordt getaxeerd. Dus er is ook geen ruimte om te onderhandelen. Het gaat om het woongenot, het uitsparen van de hogere huurlasten; dát is eigenlijk de echte winst.' ■

- Kritische instelling
- Heldere communicatie
- Persoonlijke benadering

Dienstverlening afgestemd op uw situatie en wensen.

Postadres:
Ibizakade 7, 3446 BD Woerden
Mateo@summaryfinance.nl
www.summaryfinance.nl
Tel. 06 55 303 386

Voor inlichtingen over tarieven, plaatsingen en combinatiekortingen van **commerciële** en **personeelsadvertenties** in:

Notariaat magazine

WPNR

Gunstige doorplaatsingstarieven naar:

Advocatie

Voor informatie en reserveringen:

Marieke van Wezel
E-mail: m.v.wezel.sdu.nl

van Antwerpen Accountancy

ACCOUNTANTSKANTOOR VOOR NOTARISSEN

BENOEMINGEN | OVERNAMES | FUSIES

Den Haag
www.notarisaccountants.nl
088 – 454 00 00

Beëdigde notaristolken en vertalers

deskundig | vaste tarieven | alle talen

www.tolkenselect.nl | 088-0600 300 | info@tolkenselect.nl

Uw gerechtelijke publicaties voor het laagste tarief

De tarieven van het **Nederlands Dagblad** voor verplichte gerechtelijke publicaties (ontbinding, fusie, splitsing) zijn het laagst van alle dagbladen.

Opgave is eenvoudig: per mail naar tips@nd.nl of online via www.nd.nl/tips (inloggen niet nodig!) en kies voor de rubriek Gerechtelijke publicaties.

nederlandsdagblad

CHRISTELIJK BETROKKEN

KOFFIE?

WIE Sabine van Puijenbroek
WAAR kandidaat-notaris bij
 Linders Notarissen in Breda
KOFFIE? Latte Macchiato, maar niet
 op kantoor

Kandidaat-notarissen, ze vormen (mede) de toekomst van het notariële vak. Hoe ervaren zij hun vak? Ze vertellen over hun vak tijdens een kopje koffie.

'Het werken met (Neder)Belgen is een leuk aspect van mijn werk'

'Ik drink latte macchiato, maar dat komt niet uit ons koffiezetapparaat op kantoor. In de pauze ga ik daarom geregeld een kop koffie drinken in de buurt. De locatie, in een levendige wijk in Breda, is daarmee een van de grote pluspunten van Linders Notarissen. Dat vind ik na bijna vijftien jaar nog steeds. Ik ben hier na mijn studie in 2001 begonnen en heb het nog steeds goed naar mijn zin. Leuk kantoor, fijne collega's en ook gemakkelijk benaderbare notarissen als je met vragen zit.'

'Na mijn stage bij Loyens & Loeff heb ik bewust gekozen voor een kantoor waar je meer direct contact hebt met cliënten. Een leuk aspect van mijn werk is dat ik me bezighoud met (Neder)-Belgen-vraagstukken. We hebben een vrij grote praktijk op dat gebied. Interessant om

te zien wat de verschillen en de omgangsvormen zijn. In België bestaan mooie mogelijkheden vermogen weg te schenken tegen aantrekkelijke tarieven, maar betaal je wel registratierechten voor de akte. Dus komen ze naar een Nederlandse notaris, waar de akte niet geregistreerd hoeft te worden. Het werken met (Neder)Belgen vind ik extra leuk omdat ik zelf een Vlaamse moeder en dus ook de Belgische nationaliteit heb.'

'Nu de markt weer aantrekt, is een aantal jonge collega's aangenomen. Op initiatief van de nieuwe garde hebben we laatst weer een kantoorborrel georganiseerd. Ook staat in januari een kantooruitje gepland. Dat was, mede door de crisis, alweer een tijd geleden. Wat mij betreft gaan we het nu volhouden eens in de twee maanden iets met elkaar te drinken.'

'De notaris heeft nog steeds toegevoegde waarde. Dat draag ik niet aan Jan en alleman uit, maar wel aan mijn cliënten. Maar ook als ik bijvoorbeeld op een feestje ben, vertel ik wat de notaris doet en aan welke regels hij is gebonden. Soms heb ik de indruk dat je jezelf moet verdedigen. Dat is niet erg. Ik heb het fijn in dit beroep, dan vind ik dat je mensen goed moet kunnen uitleggen wat je doet. De meerderheid begrijpt het daarna ook wel.' ■

‘De wet zou wat meer houvast mogen bieden’

De raad van toezicht kan dankzij de nieuwe Wet bestuur en toezicht rechtspersonen straks zijn tanden laten zien. Marleen van Uchelen, kandidaat-notaris bij Houthoff Buruma in Amsterdam, ziet positieve en negatieve kanten aan het wetsvoorstel. ‘Het is niet helemaal duidelijk wat er onder een toezichthoudend orgaan wordt verstaan.’

TEKST Peter Steeman | BEELD Truus van Gog

De Wet bestuur en toezicht rechtspersonen zou aanvankelijk 1 januari 2016 in werking treden. Die datum wordt niet gehaald. Op dit moment ligt er een conceptwetsvoorstel. In het wetsontwerp wordt het aansprakelijkheidsregime van bestuurders en toezichthouders van alle rechtspersonen, waaronder stichtingen en verenigingen, vastgelegd. Kandidaat-notaris Marleen van Uchelen doet voor haar promotie onderzoek naar de rol en de positie van de raad van toezicht van de stichting in het algemeen en van bepaalde soorten stichtingen in het bijzonder. Hierover hield zij op 13 november tijdens het Symposium ‘Onderzoek het ondernemingsrecht! 2015’ van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek (Notarieel) Ondernemingsrecht een presentatie. Van Uchelen noemt het wetsvoorstel een goed initiatief. ‘Het wetsvoorstel geeft de raad van toezicht een aantal basisbevoegdheden. Er staat bijvoorbeeld dat de raad van toezicht de bevoegdheid heeft om bestuurders te schorsen, tenzij de statuten anders bepalen. Daarmee wordt de toon gezet. Je krijgt het gereedschap om als raad van toezicht je toezicht uit te oefenen. Zonder die bevoegdheid is het heel lastig om daadwerkelijk in te grijpen bij een bestuur dat onder de maat presteert.’

TOEZICHTHOUDEND ORGAAN

Toch plaatst ze ook kanttekeningen. ‘Het goede is dat eindelijk de taak van de raad van toezicht wordt vastgelegd, maar de wet zou wat meer houvast mogen bieden. Het is nog niet duidelijk wat er onder een toezichthoudend orgaan wordt verstaan. Duidelijk is wel dat de raad van toezicht onder de regels valt.’ Die regelgeving voor een stichting met een ‘raad van toezicht-model’ is er eigenlijk alleen op sectoraal niveau, aldus Van Uchelen. In sectorregels staat omschreven wat een raad van toezicht bij die specifieke stichtingen moet doen. Sectorregels overlappen elkaar niet alleen, maar beschrijven in sommige gevallen ook algemene taken en bevoegdheden die voor de raad van toezicht van iedere stichting van belang zijn. ‘Die algemene taken zouden eigenlijk in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek beschreven moeten worden. Maar het wetsvoorstel heeft het niet over een raad van toezicht, maar over een toezichthoudend orgaan.’ Wanneer is er eigenlijk sprake van een toezichthoudend orgaan? Stichtingen kunnen naast een raad van toezicht ook een heel ander orgaan instellen dat het bestuur controleert: een kascommissie, huurdersraad of een cliëntenraad. Wat is het verschil tussen die organen en een raad van toezicht? ‘Notarissen vinden het in principe prettig om een flexibele regeling te hebben. Bij de ene stichting kies je voor een

raad van advies, bij de ander voor een kascommissie of een raad van toezicht. Wanneer je als notaris wordt gevraagd een bijzondere stichting als een zorginstelling op te richten, is een raad van toezicht verplicht en moet je op zoek naar bijzondere regels. Bijvoorbeeld in sectorale wetten en codes. Je statuten worden dan ingewikkelder.’ Er is een risico verbonden aan het feit dat niet duidelijk is wanneer je een toezichthoudend orgaan bent, vindt Van Uchelen. ‘Het risico is dat leden van een toezichthoudend orgaan niet beseffen wat hun wettelijke verantwoordelijkheid is. Ook een raad van advies die feitelijk toezicht gaat uitoefenen, kan als een toezichthoudend orgaan in de zin van de wet gekwalificeerd worden. De consequentie is dat de leden mogelijk aansprakelijk kunnen worden gehouden vanwege onbehoorlijk toezicht.’

ONE TIER BOARD

‘Wat ik verder mis in de wet is de regeling van het monistisch bestuursmodel, oftewel de *one tier board*, waarbij bestuurders en toezichthouders in hetzelfde orgaan zitten. Soms functioneert een *one tier board* beter dan een raad van toezicht, omdat de toezichthouders dichter op het bestuur zitten. In nv’s en bv’s is wel geregeld wat de verhouding moet zijn tussen uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders. Dat wordt voor stichtingen door de minister niet genoemd.’

Vergaderzaal 10

‘Als je het hebt over goed bestuur en toezicht zijn regels vaak van secundair belang. Het gaat om het feitelijke gedrag’

BEWUST FLEXIBEL

Ondanks dat diffuse en beperkte wettelijke kader heeft de stichting een goede reputatie. Van Uchelen spreekt van een ‘heel mooie rechtsvorm die prima functioneert’. ‘Al in de achttiende eeuw waren er stichtingen. Wettelijke kaders waren er nauwelijks. Het bestaan van stichtingen als een zelfstandige entiteit werd door de overheid erkend. Ze functioneerden ook goed. De eerste wettelijke regeling voor de stichting dateert uit 1956. Die wet is heel summier en bewust flexibel. Er staat dat een stichting een bestuur moet hebben, bestaande uit minimaal één persoon. Op een rechtspersoon met maar één persoon vindt natuurlijk geen enkele interne controle plaats. De vraag drong zich op: moet er geen raad van toezicht bij geregeld worden?’

De minister vond dat niet nodig. Stichtingen regelden dat prima zelf.’ Voorwaarde is wel dat een stichtingsbestuur zich verzekerd weet van voldoende tegenkracht. ‘Bij andere rechtspersonen vervult een algemene vergadering van leden of vervullen aandeelhouders die rol. Daar heb je die tegenkracht altijd. Voor een stichting is een raad van toezicht heel geschikt. Je stelt een orgaan in dat een heel duidelijke taakopdracht heeft: toezicht houden op het beleid van het bestuur. Een raad van toezicht is er om het bestuur tot de orde te roepen, maar ook de belangen van anderen te behartigen. Dat model is inmiddels steeds meer gangbaar voor semipublieke instellingen. Voor zorginstellingen is het zelfs verplicht.’

DOORVRAGEN

Veel toezichthouders willen het graag goed doen, is de ervaring van Van Uchelen. ‘Cliënten willen bij het oprichten van een stichting voldoen aan alle regels. Zorgen dat de governancestructuur goed staat. Daar springen notarissen prima op in. Vanuit zijn ervaring met het ondernemingsrecht weet de notaris hoe je in interne regels de *governance* vastlegt. Welke bevoegdheden worden aan de raad van toezicht toebedeeld en wat doet die precies? De notaris kan een cliënt op inconsistenties wijzen. Stel dat de oprichters van de stichting een raad van advies willen instellen.

Op zo’n moment kan de notaris doorvragen. Wat gaat die raad van advies doen? Alleen adviseren of ook toezicht houden? De notaris kan dan aangeven dat de naam de lading niet meer dekt.’

RAAMWERK

Dat er incidenten zijn bij semipublieke instellingen betekent voor Van Uchelen niet dat de stichting als rechtsvorm niet functioneert. ‘Iedereen roept: “De kwaliteit van bestuur en toezicht moet worden verbeterd.” Als je het hebt over goed bestuur en toezicht zijn regels vaak van secundair belang. Het gaat om het feitelijke gedrag van bestuurders en toezichthouders. Als het misgaat in een stichting is dat niet alleen een gevolg van onvoldoende of onduidelijke regels. Dan draai je het om. Het gaat mis omdat mensen niet kritisch genoeg zijn of er te weinig tijd voor vrijmaken. Als notaris kun je een raad van toezicht de *tools* geven om zijn tanden te laten zien, maar uiteindelijk gaat het erom of je ze gebruikt. Zijn de mensen deskundig? Daar heb je als notaris geen invloed op. Je kunt wel zorgen dat de taken en bevoegdheden zo duidelijk zijn dat je een raamwerk creëert waarbinnen die toezichthouders goed kunnen functioneren. Daar is de notaris heel geschikt voor. Juist vanuit die neutrale positie heeft hij een oog voor de verschillende belangen.’ ■

Symposium Kandidaat-notarissen

Ruim negentig kandidaat-notarissen deden 11 november mee aan het Symposium Kandidaat-notarissen. Rode draad was integriteit. Rond dit thema waren drie workshops georganiseerd: klantgericht werken, omgaan met je werkgever, en welke dingen kun je wel en niet doen op social media? Wat hebben de deelnemers opgestoken van de dag? Wat gaan ze anders doen? Of wat gaat er juist wel goed?

TEKST Mechtelt Lindenhovius | BEELD Truus van Gog

Bas Bongers, Damsté advocaten – notarissen – fiscalisten

'Voor mij zaten er in beide workshops waar ik ben geweest interessante elementen. Klantgericht werken is het belangrijkste wat er is. Je moet naar buiten durven kijken. Ik denk dat daar voor veel kantoren een wereld te winnen is. En dat sluit mooi aan op de workshop over social media. Ook Fiona Stoop liet mooi zien dat op social media de wereld voor het oprapen ligt. Als je bijvoorbeeld op Twitter zoekt op de woorden 'notaris' en 'gezocht', dan verschijnen er verschillende tweets waaruit je zo werk kunt ophalen. Gratis en voor niets! Daar moeten we als kantoor echt meer mee gaan doen. Onlangs hebben wij dan ook op ons kantoor een manager online marketing aangetrokken. Overigens vond ik de lezing van Nora van Oostrom ook goed. Wat ik daarvan meeneem, is dat je je eigen grenzen moet kennen en deze ook gerust kunt aangeven binnen de organisatie. Niemand heeft er baat bij als je over die grenzen gaat.'

Martine Klompé, Stuijt & Ploeg Notariaat

'Met name de workshop over social media was erg goed. Fiona Stoop kon erg aanstekelijk vertellen. Ik heb nu wel een LinkedIn-account, maar daar zou ik veel meer mee moeten doen. Zo heb ik niet eens een profielfoto, terwijl dat toch echt een pre is. En om beter vindbaar te zijn, moet je bepaalde woorden waarmee jij jezelf wilt profileren een paar keer in je profiel op LinkedIn terug laten komen. En ja, ik denk ook dat ik moet gaan twitteren. Ik heb altijd het gevoel dat ons werk zich daarvoor niet leent, maar ik denk daar nu wel anders over. Het enige nadeel is – het is een slap excuus, maar toch – dat het best veel tijd kost, met name in het begin. Wat ik los van het officiële programma fijn vond, is dat je weer eens met andere mensen praat en ervaringen uitwisselt. Zo heb ik met verschillende collega-kandidaten leuke gesprekken gehad over bijvoorbeeld carrière-mogelijkheden, met name natuurlijk over het al dan niet (toegevoegd) notaris worden.'

Marieke Schoonhoven, Notariskantoor Welkers en Wardenaar

'Ik heb meteen die dag een twitteraccount aangemaakt en mijn eerste tweet naar aanleiding van de workshop over social media verstuurd! Op advies van Fiona Stoop probeer ik me Twitter nu een beetje eigen te maken. Volgens haar moet je het best een tijdje een kans geven. Ik kijk dus iedere dag, volg nu wat mensen en ik kijk hoe ik het kan gaan gebruiken. En zo op het eerste gezicht denk ik dat ik er zeker wat aan ga hebben. De invloed van social media is gewoon enorm. Ook voor het notariaat gaat er daardoor gigantisch veel veranderen.'

Van omgaan met de werkgever tot *dealen* op social media

Pasqual Lenior,
Kurk & Jacobs Notarissen

'Ik heb veel gehad aan de 'do's' van de workshop over social media. Daar zaten een paar tips tussen die ik meteen heb toegepast. Zo is het beter

om een portretfoto als profielfoto op LinkedIn te gebruiken en dus niet een foto met van alles eromheen. Ik heb dus meteen mijn foto aangesneden. Verder kan je op de foto het best recht in de lens kijken en als je schuin wegstijkt, dan moet je ervoor zorgen dat je ogen naar de tekst gericht zijn. Mensen die je profielfoto bekijken, volgen namelijk die blik en die zullen dan sneller geneigd zijn de tekst die je gepost hebt te lezen. Kijk je dus de andere kant op, dan moet je je foto gespiegeld plaatsen. Daarnaast ben ik ook van plan om op LinkedIn meer de interactie aan te gaan en niet alleen maar berichten te zenden.'

Nienke Hekkema,
Notariskantoor Zuidgeest

'De workshop "Omgaan met je werkgever" vond ik verrassend leuk. Die begon met een soort helicopterview van waar sta ik nu? En wat

zijn de basiszaken waardoor ik me goed kan ontwikkelen. Dat deed je door het scoren van een aantal stellingen die gingen over je eigen autonomie op je werk, je competenties en de verbondenheid met kantoor. Hierdoor realiseerde ik me dat ik me eigenlijk heel goed voel bij het kantoor waar ik nu werk. En dat is ook best eens goed om je te realiseren. Ook de intervisiegesprekken met andere kandidaten daarna over concrete situaties met je werkgever en hoe je daarin gehandeld hebt, vond ik prettig. Dan blijkt dat veel situaties vergelijkbaar zijn en dat het verhelderend is om daarover met anderen te praten.'

Koen van Wijk, Pels Rijcken & Droogleever
Fortuijn advocaten en notarissen

'Wat ik heb opgestoken, is dat het erg belangrijk is te weten in welke hoek je kantoor zit. En hoe de cliënt tegen je aankijkt. Richt je je

als kantoor bijvoorbeeld op het efficiënter inrichten van je processen, of gaat het je als notaris veel meer om de persoonlijke relatie met je cliënt, of ben je een kantoor met hoog gespecialiseerd juridisch advies? Het is belangrijk een strategische keuze te maken, wat die dan ook is. En van daaruit cliënten aan je te binden. Mijn kantoor levert bijvoorbeeld hoogwaardig juridisch werk, maar onze cliënten moeten zich daar wel goed bij voelen. Als zij niet op een superjuridisch-inhoudelijk stuk zitten te wachten, moeten wij meer met ze mee gaan denken en praktische adviezen geven. Over dat soort dingen moet je nadenken, als kantoor, maar ook als kandidaat-notaris. Want het gaat er ook om waar jij je als kandidaat het best bij thuis voelt.'

HOE VERSTERK JE JE EIGEN POSITIE EN RUGGENGRAAT?

Integriteit en ethiek. In de beroepsopleiding is hier steeds meer aandacht voor, maar hier geldt het adagium *frappé toujours*. Dit zei Nora van Oostrom-Streep, woordvoerder van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), die de aftrap van het symposium deed.

Bij ethische vraagstukken spelen volgens haar drie facetten een rol: de angst om niet te zeggen, de ambitie om te *pleasen* en een misplaatste loyaliteit jegens de werkgever. Hoe houd je dan toch je rug recht? Van Oostrom-Streep deed de deelnemers diverse handreikingen. Bijvoorbeeld: voorkom een machtsstrijd, erken dezelfde doelen,

wees duidelijk en, ook niet onbelangrijk, *'timing is everything'*. Van Oostrom-Streep: 'Maar *bottom line* van dit alles is dat jij degene bent die de beslissing kan nemen. Niemand anders. Of zoals Confucius al zei: "Als men ziet wat juist is en dat nalaat, is dat een gebrek aan moed."'

Blik op 2016

Over een maand wensen we elkaar allemaal een gelukkig nieuwjaar toe. Maar wat heeft dat nieuwe jaar voor het notariaat in petto? *Notariaat Magazine* pikt er een aantal onderwerpen voor u uit.

TEKST Mechtelt Lindenhovius | BEELD Truus van Gog

● NEDERLAND VOORZITTER VAN DE EUROPESE UNIE (EU)

Op 1 januari begint het Nederlandse voorzitterschap van de EU. Topprioriteit voor Nederland is het creëren van banen en het stimuleren van een innovatie-economie. Zo wil Nederland onder meer de digitale markt versterken en belemmeringen voor innovatie in de interne markt wegnemen.

Wat heeft dat Nederlandse EU-voorzitterschap voor invloed op het Nederlandse notariaat? Lineke Minkjan, adviseur internationale zaken van de KNB: 'Het werkprogramma van de Europese Commissie (EC) voor 2016 heet "No time for business as usual". Dat werkprogramma zal onder het Nederlandse voorzitterschap worden uitgewerkt. Dit programma bevat alle actieplannen, richtlijnen en verordeningen die de commissie het komende jaar in behandeling zal nemen. Voor het notariaat zijn daarin vooral de plannen voor de *Digital Single Market* van belang. De EC zet haar werk voort met voorstellen voor dataprotectie en de modernisering van btw-regels voor e-handel.' Daarnaast signaleert Minkjan dat de EC de groei van de digitale economie verder wil stimuleren met initiatieven omtrent de *cloud* en eigendom en vrije doorstroom van data. Eind 2015 komen er al voorstellen voor digitale overeenkomsten. 'Via de Raad van Europese Notarissen, de CNUE, volgen wij de voorstellen op de voet. Wij voorzien de stakeholders van commentaar', aldus Minkjan.

'Het eerste halfjaar van 2016 zal er ook een aantal EU-regelingen in werking treden die voor het notariaat belangrijk zijn. Het Nederlandse voorzitterschap heeft hier dan wel niets mee te maken, belangrijk zijn ze wel!', benadrukt Minkjan.

Die regelingen zijn:

- Verordening over *online dispute resolution* (ODR) (9 januari 2016): elke lidstaat moet een instantie aanwijzen bij wie buitenlandse klanten die een consumentengeschil hebben over een e-aankoop digitaal terecht kunnen. In Nederland wordt dat De Geschillencommissie.
- Richtlijn over de erkenning van beroepskwalificaties (18 januari 2016): de implementatiewet van deze richtlijn is op dit moment aanhangig bij het Nederlandse parlement. Kandidaat-notarissen uit andere lidstaten

kunnen hierdoor gemakkelijker in Nederland gaan werken. Voor notarissen geldt de Richtlijn nog steeds niet. Nederlandse notarissen kunnen geen akten in het buitenland verlijden, maar andersom kunnen buitenlandse notarissen dat evenmin in Nederland.

- Richtlijn over administratieve samenwerking via het *Market Information System* ('de IMI Verordening') (18 januari 2016): het IMI Systeem is van belang om informatie in te winnen over iemands beroepskwalificaties. Het kan verder van belang worden bij de SUP, de eenpersoonsvennootschap die men zonder notaris digitaal zou kunnen oprichten.
- Verordening betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt (e-IDAS regulation) (1 juli 2016).

● MELDPlicht DATALEKKEN

Op 1 januari wordt de Wet bescherming persoonsgegevens aangevuld met een meldplicht wanneer er sprake is van een inbreuk op de beveiliging. Reden? Iedereen moet erop kunnen vertrouwen dat zijn persoonsgegevens voldoende worden beveiligd. Slechte beveiliging, verlies van een USB-stick of een *hack* kan leiden tot een datalek en vervolgens tot misbruik van persoonsgegevens, zoals identiteitsfraude.

Voor de notariële praktijk betekent deze wet dat als er informatie op straat komt te liggen, de notaris moet inschatten hoe ernstig het lek is. Hij moet in elk geval het College bescherming persoonsgegevens informeren. En die kan bij overtreding een boete opleggen. Een goed beveiligingsbeleid wordt dus steeds belangrijker. Op NotarisNet staat een programma dat kan helpen bij de verbetering van de beveiliging van de notariële kantooromgeving. Voor meer achtergrondinformatie zie het artikel 'Maak meldplicht datalekken onderdeel van je notariële praktijk!' in *Notariaat Magazine* 6/2015.

● KNB RICHT VIZIER OP ONDERNEMERS

Na een aantal jaar met name de focus te hebben gelegd op consumentenonderwerpen als erven, nalaten en het levenstestament, wordt in 2016 ook het vizier gericht op de

doelgroep ondernemers. Het aantal ondernemers in Nederland stijgt. Bijna een op de tien werkenden is ondernemer. Veel van hen zijn zzp'er of mkb'er. Daarnaast zal bij veel familiebedrijven binnen nu en 2020 het stokje worden overgedragen aan de volgende generatie. Verder spelen op Europees gebied relevante ontwikkelingen, zoals de SUP en het Europees paspoort voor rechtspersonen. Kortom, de ondernemer is een interessante doelgroep voor de notaris, waar hij zijn kennis en kunde bij uitstek kan laten zien. In elke fase van het ondernemerschap is behoefte aan goed juridisch-financieel advies, ook voor kleine en middelgrote ondernemers. Verschillende notariële 'instrumenten' kunnen ondernemers daarbij helpen. Denk bijvoorbeeld aan een levenstestament of een familiestatuuut. Het komend jaar wordt gekeken naar het notariële dienstenpakket. Cruciaal hierin zijn de behoefte en verwachtingen van ondernemers. Daarom zal begin 2016 een uitgebreid onderzoek onder ondernemers worden uitgevoerd. Een ander interessant aspect is het snijvlak van ondernemingsrecht en personen- en familierecht. De ondernemer brengt immers niet alleen zijn ondernemerschap mee aan tafel, maar ook zijn persoonlijke levenssituatie. De resultaten van deze acties zullen te zien zijn op publiekssite notaris.nl. Het onderdeel voor ondernemers wordt met deze dienstverlening uitgebreid. Ook zal de dialoog worden aangegaan met de verschillende belangbehartigers van ondernemers. Daarnaast zal het komende jaarcongres, dat gehouden zal worden op 7 oktober 2016, ook gericht zijn op het notariaat en ondernemers.

● DIGITALE TESTAMENTREGISTRATIE-VERZOEKEN

In 2013 is het Centraal Digitaal Repertorium gerealiseerd. Hierbij worden akten digitaal met de Belastingdienst uitgewisseld en is de overdrachtsbelastingaangifte eveneens gedigitaliseerd. In 2016 zal hieraan, onder de noemer 'Digitale Notariële Informatievoorziening (DNI)', een vervolg worden gegeven. Een nog onderbelicht deel van het registratieproces is die voor testamenten bij overlijden. De bedoeling is dat de Belastingdienst digitaal de bij haar bekende overlijdens in bulk gaat aanleveren aan het Centraal Testamenten-

register (CTR). Gevonden testateur- en testamentgegevens worden teruggemeld en zullen in het CDR leiden tot een digitaal testamentregistratieverzoek bij de betreffende protocolhouder. In dit registratieverzoek zal een verwijzing zijn opgenomen naar het betreffende testament in het CTR en daar waar mogelijk een verwijzing naar de elektronische repertoriumregel.

Voordeel van dit proces is dat de Belastingdienst u geen brieven meer zal sturen met het verzoek een testament van een overledene te registreren. U reageert op een digitaal registratieverzoek in het CDR. U uploadt betreffend testament (reeds digitaal in uw bezit, dan wel een scan van een papieren variant). De zoektocht naar het betreffend testament wordt hierdoor aanzienlijk vergemakkelijkt. Alle geregistreerde testamenten zult u netjes in een overzicht terugvinden.

● MODERNISERING REGELGEVING

Digitalisering en maatschappelijke positionering van het notariaat zijn de twee pijlers van Notaris 2.0. Daar ligt dus ook het komende jaar de focus op. Om de ontwikkeling hiervan mogelijk te maken en te ondersteunen, is het noodzakelijk kritisch te kijken naar bestaande regelgeving. Zo zijn er bijvoorbeeld allerlei regels gesteld aan het notariële papieren archief, maar hoe zit het met het opslaan van gegevens in de *cloud*?

Het KNB-bestuur wil hiervoor een issuegroep instellen die naar herziening van de regelgeving gaat kijken. Daarnaast zullen er begin april regiobijeenkomsten over dit thema worden georganiseerd. Onderwerpen die bij die bijeenkomsten zeker aan bod zullen komen, zijn het vestigings- en benoemingsbeleid, het protocol, (individuele) geheimhouding, kwalitatieve regelgeving en de notaris als *Trusted Third Party*. ■

‘Innovatie in het notariaat moet van binnenuit komen’

En
verder

'Ik wil notarissen graag helpen met het uitrollen van een internetstrategie'

Peter Duijzend ontwikkelt en exploiteert websites op notarieel gebied en is daarnaast kandidaat-notaris bij Fanoy Forsthövel Netwerk Notarissen in Mijdrecht. 'Veel notariskantoren doen weinig tot niets met het internet en hebben een verouderde website.'

TEKST Henriette van Wermeskerken | BEELD Truus van Gog

Notarissen moeten er iets mee, maar velen weten niet wat of hoe. Het internet is voor hen onontgonnen terrein. Ik denk dat de innovatie in het notariaat van binnenuit moet komen. Gebeurt dat niet, dan springen branchevreemde partijen als de HEMA, Firm24 en DELA erop in. Voor mij een van de aanleidingen om met VanDeNotaris.nl te starten. In de laatste fase van mijn studie – notarieel recht en fiscaal recht – ben ik als zelfstandig ondernemer begonnen met het ontwikkelen van websites rondom notariële producten. Ik ben begonnen om schenken gemakkelijker te maken: schenkenoppapier.nl en schenkservice.nl. Met die sites neem ik schenkers en goede doelen administratieve rompslomp uit handen. Via mijn afstudeerstage bij De Brauw kreeg ik vervolgens de kans om bij KPMG Meijburg & Co te gaan werken, wat ik erg leuk vond. Drie dagen, want de andere twee bleef ik voor mijzelf werken.'

COMBINATIE

'Toen na een aantal jaren de druk groter werd om fulltime in dienst te komen, koos ik voor mijn eigen bedrijf. Dat was in 2010. Voor de websites kwam ik bij veel notariskantoren over de vloer en van het een kwam het ander. Toen ik in 2011 de kans kreeg bij Notea in Hilversum te komen werken, heb ik die aangegrepen. Ik ben ooit notarieel recht gaan studeren met het doel notaris te worden. In Hilversum kon ik mijn doel om zelf notaris te worden weer gaan invullen in combinatie met het ondernemerschap. Sinds 1 december werk ik bij Fanoy Forsthövel. Ik zocht verbreding: een nieuwe omgeving, nieuwe uitdagingen, nieuwe leermeesters. Binnenkort start ik met de Grotius specialisatieopleiding Estate Planning.'

TRAPVELDJES

'De ANBI-regeling vindt zijn oorsprong in een uitspraak van Johan Cruijff. Zijn Cruijff Foundation zorgt voor voetbalveldjes in achterstandswijken. Er was eerst geen vrijstelling van schenkingsrecht of erfbelasting. 'Dat kost me twee trapveldjes per jaar', zei Cruijff. Sinds 2006 is de vrijstelling ingevoerd. Daardoor krijgen ANBI's, algemeen nut beogende instellingen, eigenlijk geld uit algemene middelen. Daarover moeten zij rekening en verantwoording afleggen. In 2014 is de publicatieplicht ingevoerd: ANBI's moeten informatie geven over onder meer hun activiteiten, financiën en beleidsplan. Via internet, maar niet elk van de ongeveer 53.000 goede doelen in Nederland heeft een eigen website. Toen ben ik ANBI.nl begonnen, een publicatieportaal voor ANBI's. Als goede doelen via die site een formulier invullen en bepaalde documenten uploaden, voldoen ze aan de publicatieplicht. Het is een soort Facebook voor goede doelen. Gelukkig heb ik de domeinnaam op tijd geclaimd. Een betere bestaat niet. Inmiddels maken zo'n 1.000 goede doelen gebruik van de site.'

WEBSITE

'In mijn ondernemerschap kwam ANBI.nl precies op het goede moment, omdat in 2014 voor een periodieke schenking de verplichting van een notariële akte werd afgeschaft. Dat had impact op het bedrijfsmodel van schenkservice.nl. Vóór 2014 maakten we notariële akten voor mensen die aan goede doelen wilden schenken, vaak aan meerdere doelen per jaar. Daar maakten we één akte voor, waarvan de kosten werden omgeslagen over de goede doelen. Schenkers en goede doelen waren daar zeer bij gebaat. Op dit moment verzorgt schenkservice.nl voornamelijk onderhandse schenkingsovereenkomsten

en automatisering voor een aantal goede doelen. Vorig jaar ben ik met mijn onderneming een nieuwe richting ingeslagen: VanDeNotaris.nl. Daarmee wil ik enerzijds particulieren informatie verschaffen over notariële onderwerpen en anderzijds aan notarissen hun eigen website verkopen. Met een website van VanDeNotaris.nl sta je als notaris zichtbaar, herkenbaar en eigentijds in de samenleving. Mensen die mij via VanDeNotaris.nl benaderen, help ik soms zelf of koppel ik aan notarissen in hun eigen regio. In dat laatste geval lever ik de opdracht en het dossier aan met daarin precies aangegeven wat de klant wenst.'

PASSIE VOOR HET NOTARIAAT

'Ik doe wat ik belangrijk vind en waar ik gelukkig van word. Ik zit graag met mensen aan tafel. De gesprekken zijn vaak persoonlijk. Mensen komen op cruciale momenten in hun leven bij je: trouwen, kinderen krijgen, een bedrijf starten, een overlijden. Ik vind het fijn mensen te helpen met mijn expertise. Verder houd ik van vernieuwen en steeds weer nieuwe dingen bedenken zoals de verschillende websites. In mijn werk en onderneming probeer ik processen te optimaliseren, zodat de klant en de notaris minder tijd kwijt zijn aan de verschillende stappen in een dossier. Veel notarissen hebben een verouderde website, die niet meer is dan een soort visitekaartje. Notarissen moeten veel meer vanuit de klant denken. Er zijn zoveel meer mogelijkheden. Online offerte laten vragen, informatie verstrekken voor een akte, een afspraak maken, alles kan. Wat je het best kan doen, hangt af van de kantostrategie. Welke missie, visie en strategie past bij jou als kantoor? Ik wil notarissen graag helpen met het uitrollen van een internetstrategie. Vanuit het vak waar ik zelf met plezier in zit.' ■

‘Extra service voor de cliënt’

VMN

Ondernemers die activiteiten in zowel binnen- als buitenland ontwikkelen, krijgen te maken met formaliteiten. Het (internationaal) paspoort voor rechtspersonen omvat alle gevraagde informatie in één document. Ruud van Helden, voorzitter van de Vereniging van Notarieel Ondernemingsrecht Specialist (VOC), schreef een praktische handleiding voor het opzetten van het paspoort.

TEKST Joris Drost | BEELD Mechtelt Lindenhovius

‘Het paspoort voor de rechtspersoon is een nieuw product. Een extra service voor de cliënt.’ Van Helden, oud-notaris bij Meijer Notarissen in Amsterdam, hoopt dat het notariaat het paspoort zal omarmen.

‘De praktijk leert dat de ondernemer zijn administratie niet bijhoudt. Als hij in het buitenland een onderneming wil opzetten, of een nieuwe rekening bij de plaatselijke bank wil openen, wordt de notaris gevraagd om een beëdigde vertaling van alle stukken en elk stuk te voorzien van een apostille. Dit leidt tot hoge kosten voor de ondernemer.’ Het paspoort, ontworpen door het Europees notarieel samenwerkingsverband CNUE,

‘Alle notarissen moeten gebruikmaken van hetzelfde model’

biedt uitkomst in de vorm van een corporate dossier. Zo’n dossier dat alle relevante vennootschappelijke stukken bevat, biedt ook voordeel aan ondernemers die zich richten op Nederland. En er zijn ook voordelen voor de notaris. Van Helden: ‘Het zal werk opleveren. De notaris maakt het dossier in orde, werkt de gegevens van de Kamer van Koophandel bij en past zo nodig de statuten aan. De cliënt keert voor wijzigingen weer terug bij de notaris.’

MODEL

Alle notarissen zouden volgens Van Helden het CNUE-model moeten gebruiken om het paspoort op te stellen. ‘Als alle Europese notarissen één model gebruiken, komt dat het gezag van het paspoort en de internationale reputatie van het notariaat ten goede.’ Omdat het model is geschreven voor 22 landen, kan het opstellen van het paspoort ingewikkeld zijn. Van Helden ontwikkelde daarom op basis van het CNUE-model een

eenvoudige en hanteerbare versie in zowel het Nederlands als het Engels. Daarnaast schreef hij een handleiding om ervoor te zorgen dat alle notarissen het model op dezelfde manier invullen. ‘We willen natuurlijk voorkomen dat het invullen van het paspoort zoveel moeite kost, dat het in de prullenbak belandt.’ Een ingewikkeld model, vraagt om een uitgebreide handleiding. Van Helden is er al vanaf 2012 mee bezig. Hoewel het paspoort ook voor andere rechtsvormen te gebruiken is, is de handleiding in eerste instantie alleen geschreven voor de bv, de rechtsvorm die het meeste voorkomt.

PUBLICITEIT

Om het paspoort en zijn handleiding onder de aandacht van notarissen te brengen, maakt Van Helden een ronde langs verschillende ringvergaderingen. Zo bezocht hij onder meer de ringen Den Haag, Limburg en Oost-Brabant. ‘Ik kreeg daar veel bijval. Men is positief, omdat ze inzien dat cliënten iets nieuws kan worden aangeboden. Bovendien is het handig voor hun eigen praktijk.’ Van Helden noemt het van groot belang dat alle notarissen het paspoort kennen. ‘Wanneer een cliënt opbelt en vraagt om een internationaal paspoort, weet hij meteen wat er wordt bedoeld.’ De eerste stappen zijn gezet. Er is een (internationaal) paspoort, een handleiding en publiciteit binnen het notariaat. Toch verwacht hij dat het enige tijd kost voordat alle notarissen hetzelfde model zullen gebruiken. ‘Vergelijk het met het succes van de apostille. Die ziet er in alle landen hetzelfde uit, wordt door iedereen herkend. Maar dát nam ook tijd.’ Volgens Van Helden zal de cliënt er geen probleem mee hebben als hij iets moet betalen. ‘Het is een extra service. Het gehele corporate dossier wordt doorgenomen en in orde gemaakt. Als je een auto voor controle naar de garage brengt en de garagehouder ontdekt dat de banden en de remschijven moeten worden vervangen, dan ben je hem dankbaar en is het logisch dat je daarvoor betaalt.’ ■

VERENIGINGSNIEUWS

EPN

Kosten EPN-lidmaatschap vrijgesteld in WKR

De Belastingdienst is akkoord met het toepassen van de gerichte vrijstelling in de Werkkostenregeling (WKR) op de kosten van het lidmaatschap van de EPN. De vrijstelling is ook van toepassing op het lidmaatschap van andere notariële specialistenverenigingen. De kosten hoeven hiermee niet te worden toegerekend aan de vrije ruimte van de WKR. Verder wijst de EPN haar leden erop dat in december de laatste examens van dit jaar worden afgenomen. Per 1 januari 2016 heeft de EPN alleen nog gecertificeerde leden en aspirant-leden. Mocht u lid willen worden, dan kunt u de vereisten voor het lidmaatschap vinden op de website.

NRS

NRS sluit drieluik vastgoedtransformatie af

Met een laatste bijeenkomst op 24 november heeft de NRS het drieluik over vastgoedtransformatie afgesloten. De derde bijeenkomst richtte zich op de fiscale aspecten van vastgoedtransformatie. Hoogleraar belastingrecht Bart van Zadelhoff en Gerton Rademaker, verbonden aan Loyens & Loeff, gingen onder meer in op de problematiek rond omzet- en overdrachtsbelasting, met name wanneer er sprake is van een herbesteding van een onroerende zaak. De eerste twee bijeenkomsten gingen respectievelijk over de praktische aspecten van vastgoedtransformatie en vastgoedrekenen.

STICHTING IT-NOTARIS

Opleidingsdag over producten IE-bescherming

Stichting IT-notaris heeft op 18 november een specifieke opleidingsdag gewijd aan de producten IE-bescherming (registratie, overdracht en verpanding) en Software Escrow bij de IT-notaris. De dag bestond uit een inleiding per onderwerp en toelichting op een aantal modellen. Ook werd ingegaan op positionering van deze producten in de markt. De opleidingsdag, die positief werd geëvalueerd, heeft geleid tot nieuwe aanmeldingen van IT-notarissen. Bent u nieuwsgierig geworden naar de kansen voor de notaris in de IT-markt, kom dan eens langs op een van onze opleidingsdagen of neem contact op.

Stichting IT-notaris richt blik op 2016

In 2016 zal Stichting IT-notaris bekijken welke andere producten en diensten van de IT-notaris verder kunnen worden ontwikkeld. Er zijn tientallen producten en diensten, die nu al worden aangeboden door individuele IT-notarissen, die in aanmerking komen voor verdere ontwikkeling. Een kleine greep uit het uitgebreide portfolio van de IT-notaris: de risico-inventarisatie voor IT-afnemers, de notariële aantoonbaarheidsservice, het IT-ZZP-testament, de software due diligence, IT-juridische structuren en instrumentarium en het titelonderzoek naar IE-rechten. Stichting IT-notaris volgt de actualiteiten in de IT-branche op de voet om daar waar mogelijk met hun productportfolio rechtszekerheid in de informatiemaatschappij te bieden.

VASN

VASN stelt modellen beschikbaar

De modellencommissie van de VASN heeft het afgelopen jaar hard gewerkt aan het opstellen van een aantal modellen die voor de VASN-leden beschikbaar zijn via de website. Op termijn komen er modelakten beschikbaar over de volgende onderwerpen: levering, betalingsrechten, agrarisch testament en huwelijkse voorwaarden. In het nieuwe jaar zal worden gestart met het actualiseren van het model bedrijfsoverdracht. Daarnaast is in samenwerking met de VBO, NVM, NVR en VastgoedPro, het Model Koopovereenkomst Los land en het Model Koopovereenkomst Agrarisch bedrijf opgeleverd. Beide modellen worden op basis van input van onder andere leden van de VASN steeds verder verbeterd.

VMN

Mediators laten inkomsten liggen

Communicatie- en vormgevingsbureau White Label heeft onderzoek gedaan naar de representativiteit van mediationpraktijken. Uit het onderzoek blijkt dat mediators inkomsten laten liggen doordat onderscheidende communicatie ontbreekt. Professionalisering van visuele communicatie kan bijdragen aan de marktkansen voor mediation. De publicatie is te downloaden via www.identiteitvanmediation.nl.

CURSUSSEN

EPN

COEP-bijeenkomst en congres

Voorjaar 2016 en 16 juni 2016

In 2016 zullen de COEP-bijeenkomst en het congres in het teken staan van 'Rechtspersonen in de estate planning'. Verdere informatie binnenkort op de vernieuwde website.

NRS

Wanprestatie van cliënten

5 april 2016

Prof. Heijman over de rol van de notaris bij wanprestatie van cliënten. Naar aanleiding van de Novitariszaak en verschillende publicaties.

STICHTING IT-NOTARIS

Basiscursus IT-notaris

20 januari 2016

Ook geïnteresseerde (kandidaat-)notarissen, die nog geen IT-notaris zijn, zijn welkom. Aanmelding via www.it-notaris.nl of info@it-notaris.nl.

Nu is er de *BNApp!*

BNA Bureau Notariaat & Advocatuur Meesters in accountancy

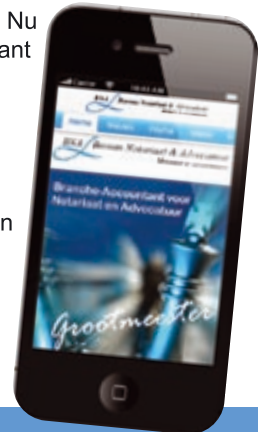
Accountancy is ons vak, het notariaat ons specialisme

BNA is in 1987 als administratiekantoor voor het notariaat begonnen. Nu ruim 25 jaar later zijn wij uitgegroeid tot de grootste branche-accountant binnen het Notariaat. Bureau Notariaat & Advocatuur is:

- Financiële administratie
- Fiscaal advies & aangiften
- Bedrijfsvergelijking
- Managementinformatie
- Jaarrekening & advies
- Salarisadministratie
- Hulp bij ontslagprocedures
- Opvolging & ondernemingsplannen

Wij helpen u graag bij het tactisch schaakspel dat de notariële onderneming tegenwoordig is. Wij zijn uw Branche-Accountant!

Oude Utrechtseweg 26-28, 3743 KN Baarn
Postbus 1008, 3740 BA Baarn

T: 035 693 64 44
F: 035 693 95 55

info@bna-lodder.com
www.deNotarisPraktijk.nl

VAN WEEGHEL DOPPENBERG KAMPS
NOTARISSEN | JURISTEN | ADVISEURS

**SPECIALISTEN VOOR GRENSOVERSCHRIJDENDE ZAKEN
NEDERLAND - DUITSLAND**

- individuele adviezen voor ondernemer, particulier en adviseur
- gespecialiseerde juristen
- gekwalificeerde taalkennis
- internationaal netwerk

TELEFOON +31 (0)314 37 22 22 | E-MAIL info@vwdknotarissen.nl
INTERNET vwdknotarissen.nl vwdknotarissen.de
BEZOEKADRES Keppelseweg 1-3, 7001 CE Doetinchem

**De juiste
slagkracht in uw
executietraject!**

CAMINADA & VAN LEEUWEN
gerechtshandvaarders & incasso

Ondernemingsweg 2D
2404 HN Alphen aan den Rijn
T 0172 44 36 34
F 0172 44 36 50
E info@cvl-incasso.nl
I www.cvl-incasso.nl

VERTROUWDE NAAM IN ACCOUNTANCY VOOR HET NOTARIAAT

QUAESITOR

ACCOUNTANCY & ADVIES

JAARREKENINGEN • BEDRIJFSOPVOLGING • ADVISERING • PRAKTIJKOVERNAME
PRAKTIJKWAARDERING • UITGAVE BEDRIJFS- EN SALARISRAPPORTAGES

nieuw adres:

POSTBUS 3013 1801 GA ALKMAAR 072-5180060 info@quaesitor.nl www.quaesitor.nl

Our notary in Silicon Valley

Genieten van pompoen en kalkoen

De tijd vliegt voorbij: dit is alweer de laatste column over mijn *secondment* in onze vestiging in Palo Alto, Californië. Als ik weer terugkeer naar Amsterdam heb ik mij in totaal zes maanden tussen de techreuzen van Silicon Valley begeven.

Het leuke van het werken in een ander land is, naast de werkervaring, dat je veel te maken krijgt met de lokale cultuur. Hierbij horen ook de feestdagen. Op 31 oktober wordt Halloween gevierd. Halloween betekent veel pompoenen. Het oranje gevaarte kom je werkelijk overal tegen en men krijgt er geen genoeg van. Zo begint de dag met een vleugje pompoen in de koffie, vervolgens lunchen met pompoenbrood en eindigt de dag met een glas pompoenbier. Moet je van houden. Ik heb mijn portie pompoen voorlopig wel gehad.

DRACULA

Op de dag van Halloween is vrijwel iedereen vanaf 's ochtends vroeg verkleed, ook als Halloween op een werkdag valt. De caissière in de supermarkt is verkleed als Dracula, de buschauffeur zit achter het stuur als piraat en de secretaresse beantwoordt de telefoon in heksenpak. Ikzelf ging vooral gewapend met veel 'treats' naar kantoor, om 'tricks' te voorkomen. In de middag gingen namelijk de kinderen van kantoorgenoten, in vol ornaat, langs alle werkkamers.

SHOPSEIZOEN

De eerstvolgende feestdag is *Turkey Day*, ofwel *Thanksgiving*. Weken van tevoren is men al bezig met de voorbereiding van het grote diner. De kalkoen staat (uiteraard) centraal. Hoe meer mensen deelnemen aan het diner, hoe groter de kalkoen. Wat ik niet wist, is dat de dag na *Thanksgiving* minstens zo belangrijk wordt gevonden als de dag zelf. Deze dag wordt liefkozend *Black Friday* genoemd. Dit is hét begin van het shopseizoen voor

de kerst. In de winkels ziet het dan zwart van de mensen. Sinds een paar jaar wordt *Black Friday* opgevolgd door *Cyber Monday*, dan staat het internetshoppen centraal. Gedreven door duizelingwekkende aanbiedingen zit het hele land te winkelen op de linkerbaan van de digitale snelweg.

*Herman Hoeve
Kandidaat-notaris bij Jones Day*

Een sterke rode draad

Ukent het vast wel. Op enig moment lijken er plots een aantal lijntjes bij elkaar te komen. Afzonderlijk waren het al best aardige draadjes, maar eenmaal samengevlochten hebben ze de potentie van een hele sterke rode draad in zich. Dit overkwam mij ook de afgelopen twee weken.

DIGITALE IDENTITEIT

Het begon met een bezoek aan het als 'onveilig' bestempelde Brussel. Ik mocht daar in het kader van ons Europees notarieel samenwerkingsverband, de CNUE, een presentatie geven over NotarisID. Deze identificatie- en authenticatietool verschaft de burger een digitale identiteit, die hij in toenemende mate zal moeten gebruiken in het digitale (rechts)verkeer. Met als titel 'Secure on the internet' heb ik mijn Europese collega's deze notariële toepassing pur sang mogen toelichten. Met dit product draagt het notariaat bij aan de bescherming van burgers, bedrijfsleven en overheid bij hun onderlinge transacties op het internet. We bieden ze veiligheid en rechtsbescherming, een notariële kerntaak direct voortvloeiend uit het abstractere begrip rechtszekerheid, waar we zo graag mee schermen. In zijn afscheidsrede als president van de CNUE was Nederland met deze innovatie het enige land dat door de *président* Tarrade expliciet werd genoemd. Hij prees het notariaat voor dit toekomstgerichte perspectief, dat getuigt van innovatie. In zijn optiek zou een succesvolle Nederlandse NotarisID in potentie kunnen uitgroeien tot een Europese NotarisID!

DIGITALE TOOL

Het tweede lijntje dat in dat kader op mijn netvlies opdook, was het Europees paspoort voor rechtspersonen. Dit is een innovatief initiatief van inmiddels oud-notaris Van Helden, dat is omarmd door de CNUE. Met dit internationale paspoort heeft de ondernemer in één keer alle relevante vennootschappelijke stukken bij elkaar. Inmiddels is met een Europese subsidie het paspoort in digitale vorm ontwikkeld. Met deze digitale tool (een term die past bij digitalisering anno 2015) wordt een wezenlijke bijdrage geleverd aan de bevordering

van grensoverschrijdend rechtsverkeer tussen ondernemingen in Europa. (Nieuwsgierig naar dit paspoort? Op pagina 28 van dit nummer vertelt Van Helden hier meer over.)

DIGITALE ECONOMIE

En dan het derde lijntje. Onlangs werd ik als voorzitter van de KNB benoemd in het hoofdbestuur van MKB-Nederland. Bij mijn eerdere kennismaking met MKB-voorzitter Michaël van Straalen besprak ik al het belang van NotarisID voor ondernemers/retailers die actief zijn op het internet. NotarisID kan hen beschermen tegen veelvuldige ID-fraude. En wat blijkt? Ruim een week geleden publiceerde VNO-NCW/MKB-Nederland, in navolging van de Eurocommissaris, dat het versterken van de digitale economie essentieel is voor het verbeteren van de Europese concurrentiepositie. Binnen Europa moet gewerkt worden aan het gladstrijken van de verschillen in consumenten- en contractenrecht die belemmerend werken op het digitale (rechts)verkeer. Voorstellen van innovatie en digitalisering moeten tijdig in wetgevingsprocedures worden meegenomen. Mij klinkt het als muziek in de oren: het is exact waar we ons als notaris in de digitale wereld voor inzetten. Helemaal Notaris 2.0!

DIGITALE WERELD

Als we alleen al deze drie lijntjes samenvlechten, en ik ben er stellig van overtuigd dat ons dat gaat lukken, krijgen we de basis van een hele sterke rode draad in handen die bij zal dragen aan een toekomstbestendig notariaat. Een notariaat waarin we erin zijn geslaagd om de kernwaarden van onze dienstverlening: onafhankelijk, onpartijdig, deskundig, betrouwbaar en integer als vanzelfsprekend ook vorm te geven in de digitale wereld. In Brussel opende ik met de volgende woorden: 'Like in ancient times fish came to land and needed limbs to walk, notaries are developing knowledge and are transforming their services to be able to provide legality on the internet. Repositioning the notary in the digital era is essential!' Ik sluit daar graag het jaar 2015 mee af. Op een uitdagend 2016! ■

Jef Oomen | VOORZITTER KNB

KNB wil studenten enthousiasmeren voor notariaat

Het notariaat wordt in februari of maart onder de aandacht gebracht in de serie StudiekeuzeTV van SBS6. De KNB heeft de afgelopen weken meegewerkt aan de opnamen. Met de deelname wil de beroepsorganisatie scholieren enthousiasmeren voor de studie notarieel recht en het werken op een notariskantoor.

De serie richt zich op scholieren in de laatste klassen van de middelbare school die nadenken over een studie op mbo, hbo of universitair niveau. In de aflevering over het notariaat loopt scholier Marieke een dagje mee met een student en ervaart wat een notaris in praktijk doet. Namens het notariaat vertellen hoogleraar Wilbert Kolkman van de Universiteit Groningen en notarieel student Tim Wierenga

iets over de studie notarieel recht. Vervolgens bezoekt de scholiere twee verschillende notariskantoren: het grote Van Doorne in Amsterdam en het wat kleinere Aangenaam Notarissen in Grou. Zo ontstaat een beeld van de studie, de diverse werkgevers en de carrièremogelijkheden. KNB-woordvoerder Nora van Oostrom-Streep vertelt kort iets over het notariaat in het algemeen.

UITZENDING

StudiekeuzeTV wordt vanaf februari twaalf keer uitgezonden op zondagmiddag na 16.00 uur. De herhaling is op woensdagmiddag.

Meer informatie: KNB, Annelies van der Laan, a.vanderlaan@knb.nl, 070 3307169

KNB Cursusagenda

14 oktober 2015

On demand webinar KNB-model levenstestament

Op 14 oktober organiseerde de KNB een live webinar over het KNB-model levenstestament. Hebt u dit gemist? U kunt zich nu aanmelden voor de on demand versie. Tijdens dit webinar gaat Nora van Oostrom-Streep in gesprek met Madeleine Hillen (het Notarieel Bureau), Berit Mulder (Varekamp Notariaat), Nienke Boomsma (Rabobank Nederland) en Gordon Doull (ABN AMRO Bank).

26 januari 2016

Gewijzigde wetgeving executieveilingen

Tijdens deze cursus worden de wetswijzigingen, maar ook de nieuwe AVVE 2015 geheel doorgenomen, zodat de verschillen met de oude regeling duidelijk worden. Deze cursus is een must voor notarieel juristen die verantwoordelijk zijn voor veilingdossiers, maar ook voor ervaren medewerkers veilingen.

18 en 26 april 2016

Testamenten maken

Testamenten maken is een kunst. Het nieuwe erfrecht in theorie beheersen is één. De materie praktisch kunnen toepassen is twee. Deze laatste vaardigheid zal de rode draad zijn tijdens deze cursus.

24 mei 2016

Fiscale actualiteiten

Aan de hand van wetgeving, jurisprudentie, theorie en eventueel korte casusposities biedt de docent praktijkgerichte informatie over een selectie van belangrijke fiscaal juridische actualiteiten.

26 mei 2016

Omzetbelasting onroerende zaken

Behandeling onderwerpen aan de hand van de teksten Wet op de omzetbelasting 1968 en de Wet belastingen van rechtsverkeer in combinatie met praktijkvoorbeelden.

Dit is slechts een selectie uit het totale cursusaanbod. Voor meer informatie, inschrijven en het complete opleidingsaanbod: KNB, cursussen en congressen, telefoon 070 3307125, cursussen@knb.nl of NotarisNet/Opleidingen

Issuegroep vraagt om lobbypunten voor Tweede Kamerverkiezingen

De Issuegroep 'Tweede Kamerverkiezingen 2017' roept KNB-leden op suggesties te delen om bestaande wet- en regelgeving beter aan te laten sluiten bij de notariële praktijk. De suggesties worden begin maart aangeboden aan de programma-commissies van verschillende politieke partijen.

Met het oog op de verkiezingen in 2017 is een kleine groep (kandidaat-)notarissen gestart met het in kaart brengen van wetten en regels die volgens het notariaat moeten worden aangepast, zodat ze beter aansluiten bij de huidige situatie in de maatschappij. Om een volledig beeld te krijgen van de mogelijkheden, vraagt de issuegroep KNB-leden om ideeën te delen. Deze ideeën kunnen voor 5 januari 2016 worden gestuurd naar verkiezingen@knb.nl. De politieke partijen beginnen volgend voorjaar met het schrijven van de verkiezingsprogramma's.

Meer informatie: KNB, Tessa Maas, t.maas@knb.nl, 070 3307122

‘Facebook omarmd’

‘Het is nu een paar maanden geleden dat ik de cursus “Boeien en Binden met Social Media Marketing voor de Notaris 2.0” van de KNB volgde. Wij hebben als afsluiting nog een extra training gekregen over “Hootsuite”. Dat is een programma waarin je al je social media-accounts bij kunt houden. Superhandig! En zeker waardevol om meer kennis van te hebben. Maar om eerlijk te zijn, maak ik er weinig gebruik van. De tijd ontbreekt even. Ik zit wel ontzettend veel op Facebook. Dat social medium heb ik echt omarmd. Zo’n drie keer per week plaats ik daar berichten die voor mijn volgers interessant kunnen zijn. Denk bijvoorbeeld aan de Kinderombudsman die pleit voor verplichte mediation bij een scheiding of het aantrekken van de huizenmarkt. Het leuke is dat ik tijdens netwerk-bijeenkomsten erop wordt aangesproken. Mensen hebben mijn berichten gezien en

‘Alleen de aanwezigheid helpt al!’

willen er soms meer van weten. Het werkt dus echt! Het is ook mooi dat mijn Facebook-berichten ook verschijnen op onze website. Zo blijft die gelijk actueel. En de kennis die ik heb opgedaan, gebruik ik nu ook op de Facebookpagina’s van andere projecten, zoals mijn bewindvoeringskantoor en de trouwlocaties die ik aanbied. Wat ik een beetje links heb laten liggen, is Twitter. Mijn collega is een paar maanden met zwangerschapsverlof en daardoor heb ik het drukker gekregen. Je moet keuzes maken, dus daarom is Twitter even op de achtergrond geraakt. Vanaf 1 januari ga ik daar weer meer aandacht aan besteden. Het leuke is wel dat ik laatst een offerteaanvraag kreeg doordat iemand mij op Twitter had gezien. Ook verwijzers zoals hypotheekadviseurs en accountants lijken mij door Twitter sneller te vinden. Alleen de aanwezigheid helpt dus al! Inmiddels is het socialmediavirus ook bij mij thuis doorgedrongen. Mijn dochter die van de zomer nog weinig interesse in dat soort dingen had, is nu bijna nergens anders meer te vinden. Ik moet haar echt afremmen. Ik zal haar nieuwsgierigheid wel hebben aangewakkerd, maar de echte drang komt vast doordat ze nu op de middelbare school zit. Al met al ben ik heel blij dat ik nu de kennis van social media heb. Zo’n cursus maakt het praktisch en laagdrempelig om te beginnen. Het helpt als je opdrachten voorgeschoteld krijgt. Die “schop onder de kont” is soms even nodig.’

Mirjam Bos
Notaris in Grou

Dit is de laatste keer dat Mirjam Bos in *Notariaat Magazine* vertelt over haar ervaringen met social media

Geen ondersteuning oude internetbrowsers

Microsoft stopt vanaf 12 januari 2016 met het ondersteunen van oudere versies van Internet Explorer. Vanaf dan worden er alleen nog Microsoft beveiligingsupdates uitgebracht voor Internet Explorer 9, Internet Explorer 10, Internet Explorer 11 en Edge.

Het gebruik van niet ondersteunde Microsoft besturingssystemen en browsers wordt door de KNB sterk afgeraden en niet meer ondersteund. Oude browsers en besturingssystemen, zoals Windows XP, zijn niet veilig meer.

Met oog op de wet datalekken die volgend jaar ingaat, is het belangrijk om uw software up-to-date te houden. Doordat er geen beveiligingsupdates voor oude internetbrowsers meer komen, adviseert de beroepsorganisatie hier geen gebruik meer van te maken. De KNB-webapplicaties (CDR, CTR, CLTR, BRP, VIS en Mijn KNB) en de ECH webcliënt zullen vanaf januari 2016 alleen nog worden ondersteund onder Internet Explorer 9 (Windows Vista-gebruikers), Internet Explorer 10 (Windows Server 2012 Terminal Server-gebruikers) en Internet Explorer 11 (Windows 7-, Windows 8- en Windows 10-gebruikers). Daarnaast wordt ook browser Google Chrome ondersteund voor de ECH-webcliënt en alle KNB-webapplicaties, met uitzondering van de CDR-webapplicatie. Dit laatste omdat Chrome geen Java ondersteunt en Java nodig is om de ondertekenfunctionaliteit in de CDR-webapplicatie te kunnen gebruiken. De KNB doet onderzoek naar een vervanger voor Java.

GEEN EDGE EN FIREFOX

Microsoft Edge – een browser die met Windows 10 wordt meegeleverd – en Firefox worden door de KNB niet ondersteund. Dat de KNB bepaalde browsers niet ondersteunt, wil niet zeggen dat ze niet werken met de KNB-webapplicaties. Er wordt echter bij de ontwikkeling niet getest op de goede werking van webapplicaties onder niet-ondersteunde browsers.

Meer informatie: KNB, Servicedesk, servicedesk@knb.nl, 070 3307135

Regiobijeenkomsten over herzien regelgeving

De KNB organiseert in april 2016 opnieuw regiobijeenkomsten. Deze gaan over het herzien van regelgeving in verband met de verdere digitalisering en de maatschappelijke positionering van het notariaat.

Tijdens deze regiobijeenkomsten gaan de bestuursleden in kleine groepen in gesprek met de leden. De bijeenkomsten vinden plaats van 16.00 tot 20.00 uur en zijn inclusief maaltijd. Na afloop is er een borrel. Aan het bijwonen van de bijeenkomst worden 3 PE-punten (vakinhoudelijk) toegekend. U kunt zich aanmelden via NotarisNet voor de volgende bijeenkomsten (locaties nog onder voorbehoud):

- maandag 4 april 2016: Van der Valk Arnhem (ring Gelderland en Midden-Nederland);
- dinsdag 5 april 2016: Van der Valk Akersloot (ring Amsterdam en Noord-Holland);
- donderdag 7 april 2016: Van der Valk Assen (ring Noord-Nederland, Overijssel, Midden-Nederland);
- maandag 11 april 2016: Van der Valk Den Haag-Nootdorp (ring Den Haag en Rotterdam);
- dinsdag 12 april 2016: Van der Valk Uden-Veghel (ring Zeeland-West-Brabant, Oost-Brabant en Limburg).

Meer informatie: KNB cursussen & congressen, cursussen@knb.nl

Alv en wetenschappelijk congres over aanpassingen Boek 5 BW

Op dinsdag 8 maart vindt de algemene ledenvergadering van de KNB plaats. Aansluitend is er een wetenschappelijk congres dat in samenwerking met Sdu Opleiding & Events wordt georganiseerd. Het wetenschappelijk congres gaat over de aanpassingen van Boek 5 Burgerlijk Wetboek (BW) en staat onder leiding van dagvoorzitter Leon Verstappen.

Tijdens het congres komen problemen aan de orde waarmee de rechtspraak geconfronteerd wordt bij de toepassing van juridische

instrumenten van Boek 5 BW. Hoe doet de rechtspraak dit en hoe kan daarin door wetwijziging verbetering worden aangebracht? Aan het bijwonen van het congres worden 3 PE-punten (vakinhoudelijk) toegekend.

Meer informatie en aanmelden: Sdu, www.sdujuridischeopleidingen.nl

Wettelijk minimum(jeugd)loon per 1 januari 2016

Per 1 januari 2016 worden de brutobedragen van het wettelijk minimumloon en het minimumjeugdloon verhoogd. Het aanpassingspercentage na afronding is 1,1 procent. Voor een werknemer van 23 jaar of ouder bedraagt het bruto minimumloon bij een volledig dienstverband per 1 januari 2016 1.524,60 euro per maand.

Meer informatie: KNB, Ineke van Geest, i.v.geest@knb.nl, 070 3307154

Aanmelden cursussen via Mijn KNB

Aanmeldingen voor cursussen worden voortaan digitaal verwerkt. Vanaf maandag 23 november kunnen leden zich alleen nog voor cursussen aanmelden via het portaal Mijn KNB. Na inschrijving krijgt u een digitale bevestiging gestuurd per e-mail. De bevestiging per post komt hierbij te vervallen.

Meer informatie: KNB cursussen & congressen, cursussen@knb.nl

COLOFON

Notariaat Magazine is een uitgave van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en publiceert nieuws en achtergronden over onderwerpen die het notariaat raken. Bij de KNB zijn ruim 1.300 notarissen en 1.650 kandidaat-notarissen aangesloten. Het blad wordt in een oplage van ruim 5.000 exemplaren verspreid onder KNB-leden en externe relaties. Notariaat Magazine verschijnt eenmaal per maand, met uitzondering van de maand augustus. De redactie van Notariaat Magazine is onafhankelijk en werkt op basis van een redactiestatuut. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden brieven en opinies in te korten.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie
Spui 184
Postbus 16020
2500 BA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3307111

Redactie: Mechtelt Lindenhovius (hoofdredacteur), Jessica Hendriks (redacteur), Joris Drost (redacteur), Clemens van Gessel (correctie)
Telefoon 070 3307170, **e-mail** nm@knb.nl

Aan dit nummer werkten mee: Wilma van Hoeflaken, Roel Ottow, Tatiana Scheltema, Peter Steeman, Berdine Vos-Vegter, Henriette van Wermeskerken

Redactieraad: Wouter Burgerhart, Bart van Gemert, Steven ten Hagen, Mark Jonker Roelants, Joyce Leemrijse, Hens Meengs, Anne-Marie Snel, Nora van Oostrom-Streep en Mariska Dalmijn-Verkooijen

Foto's: Truus van Gog
Omslag: Truus van Gog

Vormgeving: Okapi. Corporate Identity Atelier

Uitgever: Sdu Uitgevers, Peter Frissen
Prinses Beatrixlaan 116
2595 AL 's-Gravenhage
Postbus 20025
2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789571

Druk: Drukkerij Senefelder Misset, Doetinchem

Abonnementen: De abonnementsprijs bedraagt 116,03 euro per jaar (excl. btw en incl. administratie- en verzendkosten), prijswijzigingen voorbehouden

Abonnementenadministratie: Sdu Klantenservice
Postbus 20014, 2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789880, fax: 070 3789783

Vanwege de aard van de uitgave, gaat Sdu uit van een zakelijke overeenkomst; deze overeenkomst valt onder het algemeen verbintenissenrecht.

Advertentie-acquisitie: Sdu Mediasales, Marieke van Wezel
telefoon: 070 3780705
e-mail: m.v.wezel@sdu.nl

ISSN: 1568-4121

© KNB/Sdu Uitgevers
Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden veele-voudigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KNB. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprerecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

GBA/BRP mag alleen gebruikt worden als dit noodzakelijk is voor een notariële akte

Uitspraak: *gegrond zonder oplegging van een maatregel*

Casus

Klager K is in september 2014 verhuisd, en heeft zijn vader V, met wie hij geen contact wil, dit nieuwe adres niet gegeven. Op 5 december belt V aan bij K. V blijkt het adres achterhaald te hebben met een simpel trucje: hij heeft notaris N opdracht gegeven tot het opmaken van een testament met K als begunstigde, waarop N de gegevens van K uit het GBA haalde en in het ontwerptestament heeft gezet.

De klacht

K verwijt N dat deze onnodig gegevens uit de GBA heeft gehaald en daarmee zijn privacy heeft geschonden.

Het verweer

N geeft aan dat zij niet wist en kon weten dat K zijn adres geheim wilde houden, en hiervan was in het GBA geen beperking opgenomen. N heeft de gewoonte om in een testament naast de naam en de geboortedatum ook de woonplaats en het adres op te nemen.

Het oordeel

Het opnemen van de woonplaats en het adres van personen in een testament is onnodig, naam, geboortedatum en -plaats zijn voldoende. N heeft dus zonder noodzaak het GBA geraadpleegd en daarmee in strijd gehandeld met het Autorisatiebesluit Wet GBA. Omdat het hier gaat om uitleg van het Autorisatiebesluit en N niet bekend kon zijn met de wens tot privacy van K legt de kamer geen maatregel op.

De notariskamer legt geen maatregel op Kamer voor het notariaat Arnhem-Leeuwarden, 14 oktober 2015

Opmerking

Ingevolge artikel 2 lid 2 van het Autorisatiebesluit van 25 maart 2014 (opvolger van het Autorisatiebesluit uit de GBA-periode) dient een BRP-verzoek van een notaris gericht te zijn op het verkrijgen van gegevens, noodzakelijk voor het verkrijgen van authentieke akten als bedoeld in artikel 2 lid 1 Wet op het notarisambt

(Wna). Het moet daarbij gaan om de gegevens van degene ten behoeve van wie de akte wordt opgemaakt, dan wel zijn vertegenwoordiger. Of om de gegevens die noodzakelijk zijn voor het bepalen van de erfgenamen ten behoeve van wie een notariële akte wordt opgemaakt. De overweging om geen maatregel op te leggen, lijkt merkwaardig.

Berisping voor misbruik GBA

Uitspraak: *gegrond met oplegging van een maatregel*

Casus

Klager K is de notaris die is gedefungeerd na de incidentenmelding die notaris N begin 2013 heeft gedaan. Deze zaak is besproken in *Notariaat Magazine 4/2015* onder de titel 'Van "oude potjes" die creatief voorbijgaan'.

K en N zijn in een arbitrageprocedure verwickeld betreffende de afwikkeling van hun ontbonden maatschap. In het kader daarvan heeft N in een periode van twee jaar zestien keer de GBA/BRP geraadpleegd voor de adresgegevens van K.

De klacht

K had N echter geen enkele opdracht verstrekt om een authentieke akte op te stellen. Alle onder 2e genoemde inzagen zijn volgens K dus in strijd geweest met het Autorisatiebesluit. Dat betekent dat N klachtwaardig heeft gehandeld.

Het verweer

De inzagen hingen samen met de afwikkeling van de maatschap en de zaak van de toegeëigende derdengelden. Zo heeft N bijvoorbeeld inzage gehad in februari 2013 naar aanleiding van de dagvaarding van de vrouw van de oudboekhouder van het notariskantoor. Aangezien deze dagvaarding tevens was gericht tegen de door K gedreven onderneming en betekend was op het kantooradres van de voormalige maatschap, en K niet reageerde op de brief namens N waarmee zij hem de dagvaarding had doorgestuurd, heeft N gecontroleerd of het adres van K nog wel juist was. Ook heeft de notaris in januari 2014 inzage gehad. Dit was nadat een brief van december 2013 over het definitieve rapport van het Bureau Financieel Toezicht (BFT)

als onbestelbaar was teruggezonden. Omdat alleen K antwoord kon geven op bepaalde vragen die N van het BFT had gekregen en zij had vernomen dat K een andere woning had gekocht, heeft N voor het laatst nog op 15 januari 2015 inzage gehad.

Als verontschuldiging voert N nog aan dat zij niet heeft nagedacht over haar bevoegdheid tot de inzagen door de hectiek van de omstandigheden waarin de maatschap verkeerde. Ook moest zij K zien te bereiken omdat zij (als zware waarnemer) verantwoordelijk was voor zijn protocol.

Het oordeel

Een notaris mag slechts persoonsgegevens opvragen uit de GBA/BRP als deze noodzakelijk zijn voor de uitvoering van zijn wettelijke taken. N heeft, verspreid over een periode van twee jaar, en daarmee structureel, gebruikgemaakt van een haar toekomstige bevoegdheid voor een ander doel dan waarvoor deze haar is gegeven. Willens en wetens heeft zij misbruik gemaakt van haar bevoegdheid en daarmee het vertrouwen in het notariaat beschaamd. De verklaring van N is geen verzachtende omstandigheid bij het opleggen van een maatregel. De kamer acht het opleggen van een berisping daarom passend en geboden.

De notariskamer legt de maatregel berisping op

Kamer voor het notariaat Amsterdam, 29 oktober 2015

Opmerking

Waar de kamer Arnhem-Leeuwarden in de eerst besproken zaak geen maatregel oplegt, legt de kamer Amsterdam wel een berisping op. Terwijl de notaris ook in de zaak voor de kamer Arnhem-Leeuwarden structureel onbevoegd inzage in de GBA/BRP nam en klager bovendien ernstig nadeel ondervond.

Op NotarisNet zijn naast bovenstaande uitspraken ook andere tuchtspraken te lezen. Nadere informatie: KNB (nm@knbnl)

.....
Misleidende offertes en onevenredige kosten voor meerwerk: berisping en boete
.....

Uitspraak: **gegrond met oplegging van een maatregel**

.....
Casus

Kandidaat-notaris KN is sinds 1 januari 2011 waarnemer in het vacante protocol van een (inmiddels oud-)notaris die bekend stond als een prijsvechter en nog een tweede kantoor had dat inmiddels is overgenomen. De tarifiering van dit kantoor bestaat uit een basistarief voor door hem als norm aangeduide basisakten en meerkosten voor extra werkzaamheden en voor voorkomende varianten op de basisakten. Klager K (een notaris in de buurt) vraagt drie offertes aan bij dit kantoor. De eerste offerte (april 2014) betreft een overdracht met hypotheek voor 891 euro (188,94 per akte) inclusief btw, inschrijvingskosten Kadaster (168 euro), rekerchekosten (28 euro) en identificatiekosten (25 euro). Bij het tarief worden de kosten van 'vaak voorkomende extra werkzaamheden' gemeld. De tweede offerte (oktober 2014) betreft een eenvoudig testament, voor 210 euro inclusief btw en CTR-inschrijvingskosten. Het exacte tarief kan pas worden vastgesteld na een vrijblijvend gesprek. In de kleine lettertjes staat dat dit gesprek 50 euro kost. De derde offerte (januari 2015) betreft een overdracht met hypotheek, voor 891 euro (242,56 per akte) inclusief btw, inschrijvingskosten Kadaster (103 euro), rekerchekosten (28 euro) en identificatiekosten (25 euro). Vermeld wordt nog dat de inschrijvingskosten van het Kadaster in beginsel 168 euro bedragen, maar in geval van een hypotheek van bepaalde banken bedragen deze 108 euro (KIK-akte).

De klacht

1.a. Het (blijven) uitbrengen van misleidende offertes. KN rekent extra voor het overboeken van nota's van tussenpersonen, voor meer dan een verkoper of koper, het opvragen van één akte uit het Kadaster, bij een verhoogde hypothecaire inschrijving bij Aegon-hypotheeken, als de akte niet als KIK-akte kan worden ingeschreven, en KN rekent standaardmatig een opslag. Het basistarief voor het testament geldt voor maximaal zes clausules en een definitieve offerte krijgt men pas na een 'vrijblijvend' gesprek dat 50 euro blijkt te kosten.

b. De tarieven voor het meerwerk staan niet in verhouding tot het basistarief. Voor een appartement komt er 53 procent bij, voor een extra Kadastraal nummer komt er 69 procent bij, voor een bijkomende overbruggingshypotheek komt er 109 procent bij, en als de stukken niet vijf dagen voor de passeerdatum binnen zijn, komt er 150 euro ex btw bij.

c. KN rekent 74 euro Kadasterkosten voor een royement, terwijl de akte meerdere royementen bevat. De gemiddelde leges voor een royement zijn 5 euro.

d. KN rekent 165,20 euro voor een gedeeltelijk royement, en 231,75 voor een geheel royement. De verhouding met de kosten voor een akte van levering of hypotheek is hier zoek.

(2. en 3. blijven hier buiten beschouwing.)

4. Het voeren van twee ondernemingen op twee locaties op basis van een protocol. De oud-notaris beschouwt de twee vestigingen als zijn ondernemingen en wilde destijds niet verhuizen maar een tweede vestiging opzetten.

Eerdere uitspraak van het hof betreffende deze kandidaat-notaris (12 februari 2013, ECLI:NL:GHAMS:2012:4377)

KN kreeg in 2013 een waarschuwing van het hof voor eenzelfde soort klacht. Het hof overwoog onder andere: het door een notaris geoffreerde tarief dient alle gebruikelijke werkzaamheden te omvatten in die zin dat er een reële mogelijkheid bestaat dat uiteindelijk inderdaad slechts dat basistarief in rekening wordt gebracht. Werkzaamheden die op het moment van het aannemen van de opdracht door de notaris wel redelijkerwijze te voorzien waren, mogen dus niet tot een latere verhoging van de declaratie leiden, hetgeen impliceert dat de notaris vóór het uitbrengen van een offerte enig onderzoek zal moeten verrichten.

Het oordeel

1.a. De kosten van tussenpersonen komen zo vaak voor dat zij tot het basistarief gerekend moeten worden. In 85 procent van de gevallen zijn er meerdere kopers of meerdere verkopers, dit zou de basis voor het tarief moeten zijn. Het opvragen van een akte bij het Kadaster komt niet zo vaak voor dat dit tot het basistarief moet horen. Wat betreft de hogere kosten bij een hogere inschrijving ten behoeve van Aegon had KN dit na de genoemde uitspraak van het hof van 2013 niet

meer mogen vermelden. Wat betreft de KIK-akten is er wel een reële kans dat dit tarief zal gelden en mag dit als basistarief gelden. Wat betreft het testament volgt de kamer de verklaring van KN dat de genoemde 50 euro alleen gerekend wordt voor gesprekken betreffende een afwijking van het geoffreerde testament. Het basistarief acht de kamer niet onrealistisch voor een eenvoudig testament. 1.b. De verschillen in het basistarief en de tarieven voor het meerwerk kwalificeren als onevenredig en in die zin is het basistarief misleidend. Hier heeft het hof KN in genoemde uitspraak eerder op gewezen. 1.c. De klacht op dit onderdeel is verjaard. 1.d. De kamer volgt K hierin niet. De verhouding met de verkoper is een andere dan die met de koper die een offerte aanvraagt. Nog daargelaten dat K deze klacht kan voorleggen aan de Geschillencommissie acht de kamer gesteld noch gebleken dat deze tarieven niet marktconform zijn. 4. Niet vast is komen te staan dat KN twee ondernemingen voert op basis van een protocol.

De kamer acht het bijzonder verwijtbaar dat KN na het oordeel van het hof van 2013 op een onderdeel is doorgegaan met een onjuiste wijze van offereren, en legt daarom naast een berisping een boete van 10.000 euro op.

De notariskamer legt de maatregel berisping en een boete van 10.000 euro op Kamer voor het notariaat Arnhem-Leeuwarden, 20 oktober 2015

Opmerking

Het opleggen van een boete is zeldzaam. Helaas gaat de kamer niet in op de tarieven voor royement. Vreemd dat de kamer op dit punt de Geschillencommissie noemt, terwijl de kamer wel een uitspraak doet over het tarief voor het meerwerk dat niet in verhouding is tot het basistarief. K stelt dat de tarieven voor de royementsakte niet in verhouding tot de leverings- en hypotheekakte zijn, maar daar gaat de kamer niet op in. Mogelijk is het royementstarief wel marktconform, maar dat wil nog niet zeggen dat dit een billijk tarief is in verhouding tot de werkzaamheden.

PERSONALIA

Recent benoemd tot notaris

Amsterdam (protocol prof. mr. B.C.M. Waaijer) mevrouw **mr. N. van Dijk**, toegevoegd notaris;

Amsterdam (nieuwe vestiging in associatie met Simmons & Simmons) **mr. O.W.J. Hoefnagels**, toegevoegd notaris;

Amsterdam (nieuwe vestiging in associatie VBC notarissen) **mr. L.W. Kelterman**, kandidaat-notaris (2004).

Aangewezen tot toegevoegd notaris

Utrecht (protocol mr. Y.R. Hoekstra) m.i.v. datum beëdiging **mr. J. Lansing**;

Rotterdam (protocol mr. F. Volders) m.i.v. datum beëdiging mevrouw **mr. S.M.L.E. Schoonhoven-Stoot**;

Breda (protocol mr. F.J. von Seydlitz Kurzbach) m.i.v. 12 februari 2014 **mr. T.F.A. van Hassel**;

Leiden (protocol mevrouw mr. E.I. Kortlang) m.i.v. 17 juli 2015 mevrouw **mr. R.J. de Vos**.

Eervol ontslag op verzoek

mr. F.G. Bakker, notaris te Zeist, m.i.v. 1 januari 2016; mevrouw **mr. T.M. Berkhout**, notaris te Utrecht, m.i.v. 1 januari 2016;

mr. J.B. in 't Hout, notaris te Heeze-Leende, m.i.v. 1 januari 2016;

mr. D.C. Ottevangers, notaris te Molenwaard, m.i.v. 1 januari 2016; **prof. mr. B.C.M. Waaijer**, notaris te Amsterdam, m.i.v. 1 januari 2016.

Ontslag op verzoek

mr. T.S. van der Velde, notaris te Den Haag, m.i.v. 1 december 2015.

Toewijzing protocol

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft besloten het protocol en de overige notariële bescheiden van - mr. A.W.C. van Susante, tot 4 mei 2015 notaris te Best, m.i.v. 1 december 2015 toe te wijzen aan **mr. E.C. van Luijn**, notaris te Best; - mr. G.J. Numan, tot 1 juni 2015 notaris te Hengelo, m.i.v. 15 november 2015 toe te wijzen aan **mr. J.J. Swerms Suwijn**, notaris te Hengelo; - mr. R. de Vries, tot 1 juni 2015 notaris te Hof van Twente, m.i.v. 15 november 2015 toe te wijzen aan **mr. drs. A.H. Bracht**, notaris te Hof van Twente; - mr. D.C. van de Castel, tot 1 juni 2015 notaris te Nijkerk, m.i.v. 1 december 2015 toe te wijzen aan **mr. R.T. van der Weij**, notaris te Nijkerk; - mevrouw mr. H.A.M. Stuijt, tot 1 juni 2015 notaris te Amsterdam,

m.i.v. 1 januari 2016 toe te wijzen aan mevrouw **mr. A.G.M. Ploeg-Schuitmaker**, notaris te Amsterdam.

Overleden

Op vierenzeventigjarige leeftijd op 11 november 2015 **mr. J.W.M. Joosten**, oud-notaris te Ambt Montfort.

Op vijfenzeventigjarige leeftijd op 19 november **mr. G. Gast**, oud-notaris te Leeuwarden.

Ines van Dijk

Laurens Kelterman

Oscar Hoefnagels

Stephanie Schoonhoven

Zelfverzekerde en stijlvolle vrouwen

Ik MOET erover schrijven! De foto van het advocatenkantoor aan de Zuidas dat bestaat uit enkel vrouwen. De foto op hun website is een, volgens bepaalde media, veel te pikante. 'Is dit een advocatenkantoor of betreft dit een escortservice?', zo luidde het commentaar van een niet nader te noemen website voor advocaten en notarissen. Vervolgens reageerden gelukkig velen dat dit nooit geschreven had mogen worden.

LICHTE ZEDEN

Als vrouw trok deze discussie direct mijn aandacht. Wat is dat toch met vrouwen binnen de advocatuur/het notariaat? Ze krijgen verwijten dat ze te snel de beroepsgroep verlaten ('als er eenmaal kinderen zijn...') en dat ze te onzeker zijn en het daarom aan zichzelf te danken hebben dat ze de maatschap niet bereiken. Maar als we dan krachtig en stijlvol gekleed ons kantoor willen aanprijzen met een prachtige foto, dan

zijn we opeens vrouwen van lichte zeden? Mannen, wees blij met de aanwezigheid van stoere, sexy en intelligente vrouwen (ja, het hele pakket!). Of zijn jullie gewoon jaloers?

MINDERHEID

Niet alleen binnen de advocatuur, ook binnen het notariaat kunnen we best nog wat meer stoere en zelfverzekerde vrouwen gebruiken. We moeten ons mannetje staan in een wereld waar vrouwen nog steeds in de minderheid zijn als het gaat om het notarisambt. We zijn op de goede weg, maar de overdonderende reactie die het betreffende advocatenkantoor over zich heen kreeg, geeft wel aan dat we er in de juridische wereld nog lang niet zijn.

KLEURRIJKER

Overigens wacht ik met smart op een notariskantoor dat met een dergelijke foto komt. Een krachtige, stijlvolle

wrouwelijke notaris maakt de notariële wereld niet alleen kleurrijker, de vrouwelijke notaris komt op deze manier ook zelfverzekerder over en dat is nodig. We moeten namelijk beter voor onszelf opkomen. Gerdi Verbeet is (terecht) ontevreden over het aantal vrouwen in hoge(re) posities. Dus we moeten nog steeds werken aan meer vrouwen aan de top; of dat met een mooie foto is of niet.

Drie kandidaat-notarissen schrijven bij toerbeurt de Kanocolumn. Elke maand doet een van hen verslag van de belevenissen en ervaringen als kandidaat-notaris. Om vrijuit te kunnen schrijven, ondertekenen ze de column slechts met 'Kano'.

Meer rechtszekerheid voor notariskantoren door verbeterde ID-controle

Alleen al in het afgelopen half jaar stapten 35 notariskantoren over op de Conviso ID-scanmodule van Van Brug Software. Waarom? Zij ervaren dagelijks het gemak van een hoogwaardig apparaat dat identiteitsbewijzen scant én controleert op echtheid. Identificatie is nu eenmaal een belangrijk en een verplicht onderdeel in de wereld waarin u elke dag opnieuw werkzaam bent. En de tijd waarin vervalsingen met het blote oog konden worden waargenomen ligt helaas al lang achter ons.

Daarom ontwikkelden we de Conviso ID-scanmodule. Maar niet voordat we uitgebreid in gesprek gingen met onze doelgroep: u, het notariskantoor. Dit is wat we leerden:

Fraudebestrijding is noodzaak

Fraude, met alle nare gevolgen van dien, ligt dagelijks op de loer. De scan toont u in één oogopslag of het getoonde legitimatiebewijs echt is. Deze functie is, in basis, misschien wel de meeste waardevolle toevoeging in onze snel veranderende wereld.

Behoeftte aan tijdsbesparing en foutenreductie

Het handmatig verwerken van gegevens kostte u, naast de grotere kans op fouten, onevenredig veel tijd. Door inzet van de scan wordt het verwerken van gegevens geautomatiseerd. Het resultaat bestaat uit foutloze output welke wordt geleverd in een fractie van de oude bewerkingstijd.

Directe controle

De aanwezige data uit de chip en de scan worden direct uitgelezen en opgeslagen in het u wel bekende Notarieel Informatie Systeem. Daarnaast vinden er meteen controles plaats in BRP (Basisregistratie Personen) en VIS (Verificatie Identificatie Systeem). Is het legitimatiebewijs gestolen? Of staat het als vermist geregistreerd? U ziet het binnen enkele seconden.

Handzaam apparaat

Het laatste waar u behoefte aan heeft is een log apparaat binnen uw kantoor. Daarom is de Conviso ID-scanner ontwikkeld als een handzaam en prima plaatsbaar apparaat op een bureau of een receptie.

De Conviso ID-scanner in het kort:

- o Hoogwaardige, technische controle borgt het vertrouwen
- o Efficiencyvoordelen, door sneller inlezen van gegevens
- o De garantie op meer rechtszekerheid voor u als notariskantoor
- o Foutkans gereduceerd tot een minimum als gevolg van automatisering

Interesse gewekt? Neem vrijblijvend contact met ons op. Wij demonstreren u graag op locatie hoe de scanner werkt. Stuur een mail naar info@vanbrug.nl of bel naar 0578-693646. Nu al zien hoe het systeem in praktijk werkt? Kijk op www.vanbrug.nl voor de korte demonstratie-video.

Slimme software voor de notariële praktijk...

U kent NEXTassyst van Devoon? Met onze software handelt u vrijwel papierloos al uw zaken af, waarbij veel standaardwerkzaamheden volledig automatisch gaan. Uw kantoor gaat sneller en efficiënter werken, waardoor u kosten bespaart.

www.devoon.nl

Devoon BV | Reeuwijkse Poort 305a | 2811 NV Reeuwijk
Telefoon 0182-39 99 94 | info@devoon.nl

ict concept.

...altijd en overal probleemloos te gebruiken

Met de cloud-diensten van ICT Concept kunt u NEXTassyst overal gebruiken waar een internetverbinding is. Op uw kantoor, thuis, bij een cliënt of onderweg... met een paar klikken hebt u veilig toegang tot uw volledige systeem.

T 088 002 84 82
www.ict-concept.nl

Amersfoort Amsterdam Eindhoven
Joure Oosterhout Rotterdam